

II KONFERENCJA NAUKOWA INNOWACYJNA GOSPODARKA ROLA POLITYKI EKONOMICZNEJ

Księga streszczeń

Red. Jarosław Górski

Warszawa, wrzesień 2019

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

UNIWERSYTET WARSZAWSKI
Wydział Nauk Ekonomicznych

NBP

Narodowy Bank Polski

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

II konferencja naukowa

INNOWACYJNA GOSPODARKA
ROLA POLITYKI EKONOMICZNEJ

KSIĘGA STRESZCZEŃ

Redakcja:
dr Jarosław Górski

17–18 września 2019 r.
Warszawa

Wszystkie streszczenia przesłane na II konferencję naukową „Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej” podlegają procesowi recenzji przez specjalistów wybranych ze względu na ich wiedzę ekspercką w określonych obszarach.

Materiały opublikowane w tej książce mogą być powielane do użytku szkoleniowego i niekomercyjnego.

Copyright © Uniwersytet Warszawski, Wydział Nauk Ekonomicznych

Wydawca: Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego

ISBN: 978-83-63856-31-1

Warszawa 2019

SPIS TREŚCI

O konferencji	4
Studia podyplomowe „Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej”	9
Innowacyjna gospodarka: czego Polska może się nauczyć od innych krajów?.....	11
Innowacyjność i marketing w warunkach efektów sieciowych.....	13
Działalność innowacyjna a internacjonalizacja i rozwój firm	14
Zastosowanie rafinacji informacji Big Data – studium przypadku: finansowanie społecznościowe innowacji	16
Wpływ funduszy unijnych na konkurencyjność i innowacyjność małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w ocenie przedsiębiorstw	17
Determinanty wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki w średniej i długiej perspektywie	19
Wyzwania i bariery w zakresie przeprowadzania procesu przedsiębiorczego odkrywania na potrzeby realizacji koncepcji RIS3	21
Innowacyjne rozwiązania dotyczące obszarów rekreacyjnych dla dzieci z niepełnosprawnością na przykładzie miasta Gdynia	24
Charakterystyka bezpośrednich inwestycji zagranicznych Polski	26
Wpływ jakości prawa na działalność innowacyjną.....	28
Aspekty regulacyjne innowacji finansowych.....	30
Wybrane źródła finansowania przedsięwzięć innowacyjnych	31
Polityka fiskalna a innowacyjność	33
Organizacje pozarządowe w służbie rozwoju kreatywności i innowacji.....	35
Cisza jako inspiracja innowacji oraz wartość kultury organizacyjnej w modelu uważnego przywództwa XXI wieku.....	37
Miasto innowacyjne – zagrożenia i szanse rozwoju.....	39
Wyzwania rozwojowe miast małych i średnich. Jakiej innowacyjności potrzebujemy?	40
Wyzwania środowiskowe źródłem innowacji w miastach	42
Debata: Rola innowacyjności we wspieraniu rozwoju społeczno-gospodarczego samorządów.....	43

O KONFERENCJI

II konferencja naukowa „Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej” odbyła się w dniach 17 – 18 września 2019 roku w siedzibie Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego (WNE UW). Była częścią projektu realizowanego przez WNE UW z Narodowym Bankiem Polskim, na który składają się studia podyplomowe, konferencje oraz wydawnictwa naukowe. Wsparcie udzielone przez Narodowy Bank Polski umożliwia realizowanie misji edukacyjnej w tak istotnym obszarze tematycznym, jakim jest rozwój innowacyjności Polski.

Konferencja była poświęcona tematyce polityki innowacyjnej oraz wpływu różnych obszarów, metod i narzędzi polityki gospodarczej na innowacyjność gospodarki: tak na poziomie kraju, regionów, jak i obszarów lokalnych. W czasie drugiej konferencji „Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej” zostały zaprezentowane najnowsze prace badawcze z zakresu innowacyjności gospodarki, polityki innowacyjnej oraz gospodarki opartej na wiedzy. W trakcie konferencji odbyły się prezentacje referatów naukowych, prezentacje prac badawczych prowadzonych przez słuchaczy studiów podyplomowych oraz debata z zaproszonymi ekspertami. Wydarzenie było okazją do pogłębionej dyskusji na temat obecnych wyzwań polityki ekonomicznej w zakresie pobudzania i wspierania innowacyjności.

Tematem przewodnim pierwszego dnia konferencji była ekonomia innowacji w teorii i badaniach ekonomicznych, natomiast drugi dzień wydarzenia został poświęcony na prezentację dobrych praktyk oraz debatę na temat roli innowacyjności we wspieraniu rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek samorządu terytorialnego.

PROGRAM KONFERENCJI

DZIEŃ I (17.09.2019). EKONOMIA INNOWACJI W TEORII I BADANIACH EMPIRYCZNYCH

9:00 – 10:00 REJESTRACJA UCZESTNIKÓW

10:00 – 12:30 OBRADY PLENARNE (aula A)

10:00 – 10:15 OTWARCIE KONFERENCJI

Prof. dr hab. **Jan J. Michałek**, dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Dr **Jarosław Górski**, kierownik studiów podyplomowych *Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej*

10:15 – 12:45 WYSTĄPIENIA GOŚCI KONFERENCJI I DYSKUSJA

Prof. dr hab. **Tadeusz Baczko**, INE PAN, *Innowacyjna gospodarka: czego Polska może się nauczyć od innych krajów?*

Dr **Piotr Boguszewski**, NBP, WNE UW, *Globalny Raport Konkurencyjności Światowego Forum Ekonomicznego - wskazania dla Polski*

Dr hab. prof. SGH **Ireneusz Dąbrowski**, NBP, SGH, *Innowacyjność i marketing w warunkach efektów sieciowych*

Dr **Krzysztof Szczygielski**, *Działalność innowacyjna a internacjonalizacja i rozwój firm*

12:45 – 13:30 LUNCH

13:30 – 16:00 OBRADY W SESJACH RÓWNOLEGŁYCH

Sesja 1. Aula A. Przewodniczący: dr **Jolanta Brodowska-Szewczuk**

Prof. dr hab. inż. **Włodzimierz Gogolek**, dr hab. inż. **Wiesław Cetera**, *Rafinacja informacji Big Data – studium przypadku: finansowanie społecznościowe innowacji*

Dr **Jolanta Brodowska-Szewczuk**, *Wpływ funduszy unijnych na konkurencyjność i innowacyjność małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w ocenie przedsiębiorstw*

Sylwia Szymowska, **Robert Gawłowicz**, *Determinanty wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki w średniej i długiej perspektywie*

Gabriel Bednarczyk, *Wyzwania i bariery w zakresie przeprowadzania procesu przedsiębiorczego odkrywania na potrzeby realizacji koncepcji RIS3*

Piotr Kocjan, *Innowacyjne rozwiązania dotyczące obszarów rekreacyjnych dla dzieci z niepełnosprawnością na przykładzie miasta Gdynia*

Anna Ciechurska, **Paweł Kasprowicz**, *Charakterystyka bezpośrednich inwestycji zagranicznych Polski*

Sesja 2. Aula B. Przewodniczący: dr **Jarosław Górski**

Dr hab. prof. UW **Łukasz Goczek**, *Wpływ jakości prawa na działalność innowacyjną*

Dr **Klara Dygaszewicz**, *Aspekty regulacyjne innowacji finansowych*

Joanna Wodzyńska, **Rafał Czyżewski**, *Wybrane źródła finansowania przedsięwzięć innowacyjnych*

Rafał Widerski, *Polityka fiskalna a innowacyjność*

Agata Tereba, *Organizacje pozarządowe w służbie rozwoju kreatywności i innowacji*

Natalia Beldyga, *Cisza jako inspiracja innowacji oraz wartość kultury organizacyjnej w modelu uważnego przywództwa XXI wieku*

Sesja 3. Aula C. Przewodniczący: dr hab. **Marcin Gruszczyński**, dr **Katarzyna Dąbrowska-Gruszczyńska**, dr **Mateusz Kopyt**

Prezentacje i obrony słuchaczy 2 ed. studiów potdyplomowych *Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej*.

Barbara Borzuchowska-Stępień, *Częstochowa i Płock w drodze do miasta innowacyjnego. Analiza działań innowacyjnych miast w odniesieniu do modelu teoretycznego*

Damian Kościelski, *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw. Porównanie Gdańskiego i Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego*

Kamila Jachym, *Źródła finansowania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w Polsce*

Jowita Dzierzgowska, *Analiza techniczna na przykładzie innowacyjnej spółki Facebook*

Aleksander Zubalski, *Systemy informatyczne i innowacje*

16:00 – 16:20 PRZERWA KAWOWA

16:20 – 17:00 PODSUMOWANIE OBRAD ORAZ WRĘCZENIE ŚWIADECTW UKOŃCZENIA II ED. STUDIÓW PODYPLOMOWYCH INNOWACYJNA GOSPODARKA. ROLA POLITYKI EKONOMICZNEJ

17:00 – 17:30 COCTAIL

DZIEŃ II (18.09.2019). INNOWACYJNOŚĆ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Aula A

9:00 – 9:30 REJESTRACJA UCZESTNIKÓW

9:30 – 9:45 OTWARCIE DRUGIEGO DNIA KONFERENCJI

Prof. dr hab. **Janusz Kudła**, prorektor WNE UW ds. naukowych

Dr **Jarosław Górski**, kierownik studiów podyplomowych, *Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej*

9:45 – 12:00 WYSTĄPIENIA GOŚCI KONFERENCJI I DYSKUSJA

Jan Staniłko, dyrektor Departamentu Innowacji w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii, *Jakie zdolności musi posiadać sektor publiczny aby wspierać rozwój innowacyjności?*

Prof. dr hab. **Marek Bryx**, kierownik Katedry Miasta Innowacyjnego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, *Miasto innowacyjne - zagrożenia i szanse rozwoju*

Grzegorz Wolff, zastępca dyrektora Biura Rozwoju Gospodarczego Urzędu m.st. Warszawy, *Warszawa: innowacyjna strategia – innowacyjne miasto*

Dr **Tomasz Potkański**, zastępca dyrektora Biura Związku Miast Polskich, *Wyzwania rozwojowe miast małych i średnich. Jakiej innowacyjności potrzebujemy?*

Joanna Wis, członek zarządu Instytutu Innowacji i Zrównoważonego Rozwoju INNOWO, *Wyzwania środowiskowe źródłem innowacji w miastach*

12:00 – 12:20 PRZERWA KAWOWA

12:20 – 14:00 DEBATA: „ROLA INNOWACYJNOŚCI WE WSPIERANIU ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO SAMORZĄDÓW”

Prowadzenie: red. **Jacek Koziół**, z-ca red. naczelnego Grupy Media Press Forum Biznesu, Biznes Trendy

Uczestnicy: Prof. dr hab. **Marek Bryx**, kierownik Katedry Miasta Innowacyjnego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Gabriel Bednarczyk, Wydział Promocji Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego

Katarzyna Kazimierczuk, dyrektor ds. projektów w International Development Norway AS

Dr **Tomasz Potkański**, zastępca dyrektora Biura Związku Miast Polskich

Joanna Wis, członek zarządu Instytutu Innowacji i Zrównoważonego Rozwoju INNOWO

Jan Staniłko, dyrektor Departamentu Innowacji w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii

Grzegorz Wolff, zastępca dyrektora Biura Rozwoju Gospodarczego Urzędu m.st. Warszawy

14:00 – 14:10 PODSUMOWANIE I ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

14:10 – 15:00 LUNCH

KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI

Prof. dr hab. Krzysztof Opolski (przewodniczący)

Prof. dr hab. Andrzej Cieślik

Prof. dr hab. Stanisław Kubiela

Prof. dr hab. Janusz Kudła

Prof. dr hab. Jan J. Michałek

Prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Dr hab. prof. SGH Ireneusz Dąbrowski

Dr hab. Cecylia Leszczyńska

Dr hab. Marcin Gruszczyński

Dr Anna Białek-Jaworska

Dr Katarzyna Dąbrowska-Gruszczyńska

Dr Piotr Boguszewski

Dr hab. prof. UW Łukasz Goczek

Dr Jarosław Górski

Dr Mateusz Kopyt

Dr Piotr Modzelewski

Dr Krzysztof Szczygielski

MOŻLIWOŚCI PUBLIKACYJNE

www.ceej.wne.uw.edu.pl

Central European
Economic Journal

Central European Economic Journal (CEEJ) publikuje artykuły w języku angielskim poświęcone ekonomii, w tym: makroekonomii, otwartej makroekonomii, mikroekonomii, metodom ilościowym i ekonometrii, finansom i metodologii ekonomii. Celem CEEJ jest publikowanie wysokiej jakości artykułów związanych z ważnymi zagadnieniami teorii i empirycznych badań ekonomicznych. Wszystkie artykuły są poddawane podwójnej ślepej recenzji. Opublikowane prace są dostępne w wersji elektronicznej, zarówno na stronie internetowej CEEJ, jak i na Sciendo (DeGruyter).

www.bankikredyt.nbp.pl

BANK I KREDYT

BANK & CREDIT

„Bank i Kredyt” publikuje artykuły w języku polskim i angielskim z zakresu ekonomii i finansów. Redakcja preferuje prace, w których analizowane są: mechanizmy ekonomiczne, w szczególności procesy pieniężne, rynki finansowe oraz funkcjonowanie instytucji finansowych i ich wpływ na procesy gospodarcze. Artykuły mogą mieć zarówno charakter empiryczny, jak i teoretyczny.

www.ekonomista.info.pl

EKONOMISTA

Dwumiesięcznik „Ekonomista” publikuje oryginalne teksty naukowe w języku polskim i angielskim poświęcone problematyce ekonomicznej. Wszystkie nadesłane teksty zgodne z profilem pisma i jego standardami redakcyjnymi są oceniane przez recenzentów w procedurze double-blind i zatwierdzane do druku przez Komitet Redakcyjny. Otwarty jest dostęp do pełnych tekstów artykułów z zasobów archiwalnych oraz wybranych artykułów z wydań bieżących.

MAZOWSZE Studia Regionalne

Czasopismo *MAZOWSZE Studia Regionalne* jest półrocznikiem. Wersją pierwotną czasopisma jest wydanie papierowe, teksty publikowane są również w dostępie otwartym online. Specjalizacją czasopisma jest nauka o polityce publicznej (*public policy*). W czasopiśmie publikowane są głównie artykuły w j. polskim poświęcone zagadnieniom związanym z szeroko pojętą misją nauki i samorządów na rzecz rozwoju społeczności lokalnych.

KONFERENCJĘ WSPIERA

Koło Naukowe Negocjacji Uniwersytetu Warszawskiego

PARTNERZY MEDIALNI

KONTAKT

www.innovation.wne.uw.edu.pl

innovation@wne.uw.edu.pl

STUDIA PODYPLOMOWE „INNOWACYJNA GOSPODARKA. ROLA POLITYKI EKONOMICZNEJ”

www.wne.uw.edu.pl/innowacyjna

Studia podyplomowe „Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej” są organizowane przez Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej. Celem tej inicjatywy jest wzrost wiedzy adresatów studiów nt. roli państwa i polityk publicznych we wspieraniu innowacyjności gospodarki (cele, zadania, metody i ograniczenia) w toku rocznego projektu edukacyjnego.

Kluczowymi grupami, do których adresowana jest oferta studiów podyplomowych, są:

- Przedstawiciele administracji państwowej i samorządowej: kierownicy jednostek organizacyjnych organów administracji państwowej i samorządowej oraz specjaliści zatrudnieni w ww. urzędach zajmujący się problematyką polityki gospodarczej, w tym w szczególności zagadnieniami: innowacyjności, strategii rozwoju, przedsiębiorczości, rynku pracy, polityką przemysłową, fiskalną, pieniężną i społeczną.
- Dziennikarze zajmujący się problematyką ekonomiczną, w szczególności tematyką polityki gospodarczej oraz innowacyjnością gospodarki.
- Nauczyciele szkół podstawowych i ponadpodstawowych nauczający przedmioty o tematyce ekonomicznej i pokrewnej.
- Inne osoby zainteresowane tematyką studiów, posiadające dyplom ukończenia studiów co najmniej I stopnia - w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz samorządu gospodarczego.

Program studiów obejmuje zajęcia dydaktyczne w wymiarze 240 godzin na każdego uczestnika. Na tę liczbę składają się 172 godziny programu podstawowego; 38 godzin warsztatów; 10 godzin wykładów gości specjalnych oraz 20 godzin seminarium dyplomowego. Uczestnicy studiów zyskują wiedzę z zakresu:

- podstaw mikroekonomii i makroekonomii oraz makroekonomii gospodarki otwartej,
- roli innowacyjności w rozwoju gospodarczym kraju z perspektywy historii gospodarczej,
- podstaw finansów i bankowości,
- celów, obszarów, metod i zasad prowadzenia polityki gospodarczej państwa, w tym: poglądów różnych szkół ekonomicznych nt. interwencjonizmu państwowego oraz uwarunkowań i ograniczeń skuteczności i efektywności prowadzenia polityki ekonomicznej,
- ekonomicznej teorii innowacji, w tym historii gospodarczej innowacyjności,
- mechanizmów tworzenia innowacji w przedsiębiorstwach,
- gospodarki opartej na wiedzy,
- głównych zasad i metod, narzędzi pomiaru skuteczności oraz naczelných wyzwań współczesnych polityk: fiskalnej, pieniężnej, przemysłowej i strukturalnej oraz innowacyjnej,
- zasad prowadzenia analiz ekonomicznych oraz projektowania strategii gospodarczych,
- zasad i metod oceny skutków regulacji.

W ramach projektu organizowane są inicjatywy naukowe oraz popularyzatorskie. Częścią projektu studiów podyplomowych jest konferencja „Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej” odbywająca się we wrześniu na Uniwersytecie Warszawskim. Wydarzenie to służy prezentacji prac badawczych oraz dyskusji naukowej i popularno-naukowej na temat wyzwań, mechanizmów i możliwości wspierania innowacyjności gospodarki. Do udziału w konferencji są zapraszani naukowcy z Polski i zagranicy zajmujący się zagadnieniem innowacyjności oraz inni przedstawiciele środowisk naukowych i eksperckich zainteresowani tematyką konferencji. Ważnym adresatem konferencji są przedstawiciele instytucji publicznych i prywatnych funkcjonujących w polskim ekosystemie innowacyjności, w tym instytucje administracji publicznej realizujące politykę ekonomiczną mającą wpływ na innowacyjność polskiej gospodarki.

INNOWACYJNA GOSPODARKA: CZEGO POLSKA MOŻE SIĘ NAUCZYĆ OD INNYCH KRAJÓW?

Innovative economy: what can Poland learn from other countries?

Prof. dr hab. Tadeusz Baczko, Instytut Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk,
tbaczko@inepan.waw.pl

Słowa kluczowe:

ekonomia danych, krajowe systemy innowacji, transfer technologii, innowacje konsumenckie

Keywords:

Data economics, National Innovation System, technology transfer, user driver innovation

Kody JEL:

D02, D22, D82, O12, O31

Cel:

Pozycjonowanie Polski w rankingach innowacyjności oraz identyfikacja obszarów gdzie możliwe jest zmniejszenie dystansu innowacyjnego.

Metodyka i podejście badawcze:

Wykorzystanie międzynarodowych rankingów oraz diagnostycznych badań stosowanych do identyfikacji polityki poprawy innowacyjności w Polsce

Rezultaty:

Identyfikacja pozycji polski w rankingach innowacyjności i określenie obszarów, które mogą być doskonałe.

Oryginalność i wartość dodana:

Możliwości budowy Krajowego Systemu Innowacji w Polsce przy wykorzystaniu badań porównawczych, doświadczeń krajów wiodących, istniejących standardów międzynarodowych, ekonomii danych oraz identyfikacji i aktywizacji potencjałów innowacyjnych.

Kluczowe źródła:

WEF, SII, IPTS, EPO, OECD, CASE, GUS, INE PAN, NBP

W 2019 roku o mija 30 lat przemian systemowych w Polsce i 15 lat od wejścia naszego kraju do Unii Europejskiej. Mimo prób podejmowanych przez kolejne rządy i napływu funduszy europejskich Polska zajmuje nadal niską pozycję w rankingach innowacyjności (Woodward, 2019). Sytuacja ta może być interpretowana wielorako. Można mówić o braku w kraju zdolności do innowacji, uwarunkowaniach przejściowej fazy rozwoju gospodarczego (Kotowicz–Jawor, 2016) i niedostosowaniu polityki innowacyjnej do tych warunków (Baczko, Puchała- Krzywina, Mączyńska, 2016). Studia porównawcze (NBP, 2016) oraz badania stosowane wskazują na istnienie w Polsce potencjałów innowacyjnych i brak zdolności polityki gospodarczej do ich uruchamiania.

Badania na poziomie mikroekonomicznym pokazują przykłady spektakularnych sukcesów zespołów badawczych oraz firm. Można je obserwować w wielu sektorach i regionach. Nieliczne z nich kończą się jednak sukcesami komercyjnymi, a jeżeli nawet tak się dzieje to skala tego sukcesu nie jest porównywalna z liderami światowymi. Badania porównawcze przeprowadzone na Uniwersytecie Maastricht (SII, 2019) pokazują jakie elementy kluczowe powinien posiadać krajowy system innowacyjny (KSI), aby mógł zaistnieć w rankingach międzynarodowych. Dlatego do tej chwili mimo licznych deklaracji nie udało się wykształcić KSI w Polsce na odpowiadającym europejskim i światowym standardom poziomie.

Badania przeprowadzone w Instytucie Nauk Ekonomicznych PAN w latach 2004-2018 wskazały na znaczne koszty transakcyjne na jakie natrafiają firmy innowacyjne w Polsce oraz liczne przykłady niepowodzeń wynikających z niedostosowania istniejących rozwiązań instytucjonalnych do potrzeb firm zorientowanych na wzrost innowacyjności w przejściowej fazie rozwoju. Stwierdzono liczne przejawy asymetrii informacji wśród podmiotów zaangażowanych w finansowanie i realizację procesów innowacyjnych.

Trudno w tym miejscu nie zwrócić uwagi na niedostosowanie struktur biznesowych oraz rozwiązań instytucjonalnych do innowacji popytowych typu *user driven innovation* (OECD, 2018) oraz brak włączania odbiorców końcowych w procesy kształtowania strategii innowacyjnych (Grądzka-Kasner, 2013). Działo się to w sytuacji gdy te rozwiązania zyskiwały w świecie coraz większą popularność co działo się często dzięki firmom które postawiły na model biznesowy platform działających coraz częściej w skali globalnej.

Szybki rozwój nowych modeli biznesowych dokonuje się dzięki osiągnięciom w sferze tworzenia platform technologicznych, trwającej rewolucji cyfrowej, wykorzystaniu sztucznej inteligencji, przetwarzaniu rosnących zasobów danych, łączeniu interesariuszy, otwarciu na twórców aplikacji, konsumentów i producentów. Rozwija się ekonomia danych. Pojawiają się nowe ryzyka. W ich pokonywaniu pomagają solidne podstawy w sferze edukacji, informacji publicznej, ukształtowanych struktur wiedzy napędzanych przez mechanizmy potrójnej Helisy.

Oparcie się na dynamicznych platformach cyfrowych zorientowanych pozyskiwanie talentów przy wykorzystaniu partnerstwa publiczno-prywatnego, tworzeniu ekosystemów dla start-upów, praktycznym wykorzystywaniu technologii blockchainowych, powstawaniu inteligentnych firm obsługujących potrzeby rewolucji 4,0. (Schwab, 2018), tworzenie systemów zmniejszania asymetrii informacji, czy nowych powiązań międzysektorowych nie zastąpi dobrych fundamentów na których oparte są sukcesy innych krajów.

Wykład wskaże na doświadczenia polityki innowacyjnej w tak uznanych krajach w sferze rozwoju innowacji i wspierania przedsiębiorczości jak Izrael, Tajwan, Singapur, Australia, Finlandia, Szwecja, Dania i Niemcy. Nawiąże do aktualnych badań nad ekonomią platform. Przedstawi wybrane wyniki badań przeprowadzonych w Polsce nad poprawą informacyjnych podstaw systemu innowacji w Polsce z wykorzystaniem ekspertów, map firm innowacyjnych, inwestujących w badania i rozwój oraz patentujących a także wskaże na możliwości wykorzystania modeli biznesowych do tworzenia miejsc pracy dla młodych innowatorów.

INNOWACYJNOŚĆ I MARKETING W WARUNKACH EFEKTÓW SIECIOWYCH

Innovation and marketing in the conditions of network effects

Dr hab. prof. SGH Ireneusz Dąbrowski, dyrektor Departamentu Badań Ekonomicznych w Narodowym Banku Polskim, ireneusz.dabrowski@nbp.pl

Mechanizm sprzężeń zwrotnych w postaci popytowych korzyści skali powoduje, że strategia osiągania szybkiej penetracji rynku jest skuteczniejsza od strategii wprowadzania technicznie lepszego produktu. Występowanie sprzężeń zwrotnych może spowodować, że podmioty, kierując się wyborami już dokonanymi oraz na ich podstawie antycypując przyszłe wybory innych uczestników rynku, mogą wybierać produkt technologicznie gorszy pomimo świadomości, że istnieje produkt technicznie lepszy.

Istotna jest analiza wpływu efektów sieciowych na skłonność do poprawy jakości produktu przez inwestycje w kosztowne prace badawczo-rozwojowe na rynku monopolistycznym. Analizę przeprowadzono na podstawie dynamicznego modelu L. Lambertiniego i R. Orsiniego, w którym firma wybiera możliwości zwiększenia penetracji rynku przy jednoczesnych inwestycjach w poprawę jakości produktu. Dodatkowo założono, że konsumenci mają różną krańcową skłonność do płacenia za jakość, a firma wybiera pomiędzy maksymalizacją zysku a poziomem dobrobytu społecznego.

W przeciwieństwie do wyników uzyskanych w modelu statycznym, monopolista nigdy nie przyjmie za zyskowe opanowanie całego rynku, bez względu na to, jak silne będą efekty sieciowe. Przyjmując, że firma maksymalizująca zyski ponosi nakłady inwestycyjne, należy stwierdzić, że przy tych decyzjach inwestycyjnych bierze pod uwagę zarówno bieżącą jakość produktu, jak i stopień efektów sieciowych, podczas gdy optimum społeczne wymaga doskonałego wygładzenia kosztów prac badawczo-rozwojowych przez inwestowanie stałej części zasobów w każdym momencie. Ponadto, centralny planista zawsze dostarczy produkt do wszystkich konsumentów na rynku, bez względu na bieżącą jakość produktu i siłę efektów sieciowych.

DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNA A INTERNACJONALIZACJA I ROZWÓJ FIRM

Innovation, internationalization and firm growth: an enterprise level analysis

Dr Krzysztof Szczygielski, WNE UW, kszczygielski@wne.uw.edu.pl

Prof. dr hab. Andrzej Cieślik, WNE UW, cieslik@wne.uw.edu.pl

Prof. dr hab. Jan Jakub Michałek, WNE UW, michalek@wne.uw.edu.pl

Słowa kluczowe:

innowacje, internacjonalizacja firm, eksport, bezpośrednie inwestycje zagraniczne

Keywords:

innovation, internationalization of companies, export, foreign direct investment

Kody JEL:

O31, O32, O33, J23, C81

Cel:

Zbadanie związku między działalnością innowacyjną, internacjonalizacją i wzrostem zatrudnienia w polskich firmach w latach 2010-2016.

Metodyka i podejście badawcze:

Analiza przepływów, model logitowy, regresja kwantylowa, wykorzystano dane z badania PNT-02

Rezultaty:

Nasze wyniki wskazują, że (1) działalność innowacyjna i eksportowa wzmacniają się wzajemnie, (2) łatwiej jest rozpocząć działalność eksportową niż innowacyjną, (3) stan w którym firma wprowadza innowacje, ale nie eksportuje jest stosunkowo mało stabilny, (4) firmy zagraniczne mają bardzo silną orientację eksportową, ale ich innowacyjność często nie jest większa niż firm polskich, (5) wzrost zatrudnienia polskich firm jest silnie skorelowany z działalnością eksportową, ale nie z działalnością innowacyjną.

Oryginalność i wartość dodana:

Jest to pierwsze badanie związków między działalnością innowacyjną, internacjonalizacją i wzrostem firm na podstawie badania PNT-02

Kluczowe źródła:

Cieślik, A., Michałek J., & Szczygielski K. (2016), *Innovations and export performance: firm-level evidence from Poland*, Entrepreneurial Business and Economics Review, 4(4), 11-28.

Coad, A. and Rao, R. (2008) *Innovation and firm growth in high-tech sectors: A quantile regression approach*, Research Policy, 37(4), 633-648.

Griffith, R., Huergo, E., Mairesse, J. and Peters, B. (2006). *Innovation and Productivity Across Four European Countries*, Oxford Review of Economic Policy 22(4), 483-498.

Hagemejer, J., and Kolasa, M. (2011), *Internationalisation and Economic Performance of Enterprises: Evidence from Polish Firm-level Data*, The World Economy 34(1), 74-100.

- Lee, K. (2013). *Schumpeterian analysis of economic catch-up: Knowledge, path-creation, and the middle-income trap*: Cambridge University Press.
- Lundvall, B.-Å. (2007). *National innovation systems—analytical concept and development tool*. *Industry and innovation*, 14, 95–119.
- Szczygielski, K., Grabowski W., and Woodward R., (2017) *Innovation and the growth of service companies: the variety of firm activities and industry effects*, *Industry and Innovation*, 24 (3), 249-262.
- Szczygielski, K., Grabowski W., and Woodward R., (2018) *Observable factors of innovation strategy: Firm activities and industry effects*, Paper presented at the 17th International Schumpeter Society Conference.

ZASTOSOWANIE RAFINACJI INFORMACJI BIG DATA – STUDIUM PRZYPADKU: FINAN-SOWANIE SPOŁECZNOŚCIOWE INNOWACJI

Information refining Big Data – case study of crowdfunding of innovations

Prof. dr hab. inż. Włodzimierz Gogolek, w.gogolek@uw.edu.pl

Dr hab. inż. Wiesław Cetera, w.cetera@uw.edu.pl

Słowa kluczowe:

big data, rafinacja informacji, crowdfunding, innowacje

Keywords:

big data, information refining, crowdfunding, innovations

Kody JEL:

A13, C13, C40, C55

Cel / Purpose:

Wskazanie istotnych czynników determinujących rozwój crowdfundingu.

Indication of important factors determining the development of crowdfunding.

Metodyka i podejście badawcze / Methodology and approach:

Rafinacja informacji z dużych zbiorów.

Refining information from Big Data.

Rezultaty / Findings:

W wyniku przeprowadzonej rafinacji informacji zidentyfikowane zostały czynniki determinujące rozwój finansowania społecznościowego.

As a result of information refining, factors determining the development of crowdfunding were identified.

Oryginalność i wartość dodana / Originality and value added:

Zastosowano oryginalną metodę rafinacji informacji z dużych zasobów danych.

The original method of refining information from large data resources was used.

Kluczowe źródła / Key references:

Źródłem danych, które zostały wykorzystane w badaniu są otwarte, nieustrukturyzowane dane z przestrzeni informacyjnej.

The source of data that was used in the study are open, unstructured data from the information space.

WPŁYW FUNDUSZY UNIJNYCH NA KONKURENCYJNOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW W POLSCE W OCENIE PRZEDSIĘBIORSTW

The impact of EU funds on the competitiveness and innovation of small and medium-sized enterprises in Poland, in the opinion of enterprises

Dr Jolanta Brodowska-Szewczuk, Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, jolanta.brodowska-szewczuk@uph.edu.pl

Słowa kluczowe:

sektor małych i średnich przedsiębiorstw, innowacje, fundusze unijne, innowacyjność, konkurencyjność

Keywords:

SME sector, innovations, EU funds, innovation, competitiveness

Kody JEL:

M21, O10, O30.

Cel:

Celem naukowym było zbadanie wpływu wdrożonych inwestycji finansowanych ze środków unijnych w małych i średnich przedsiębiorstwach na konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstw.

Metodyka i podejście badawcze:

Badania zostały przeprowadzone na początku 2018 r. wśród małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, które chociaż raz skorzystały z funduszy unijnych na inwestycje. Wyniki przedstawiono według przeprowadzonej innowacji, tj. innowacji produktowych, procesowych i nie technologicznych. Przy wprowadzaniu inwestycji z funduszy unijnych zastosowane zostały definicje: 1. Innowacje produktowe – wprowadzenie na rynek nowego lub istotnie ulepszanego wyrobu lub usługi; 2. Innowacje procesowe – zastosowanie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcyjnych, łącznie z metodami (systemami) dostawy produktów, obejmujące zmiany w wyposażeniu lub organizacji produkcji bądź kombinację tych zmian. 3. Innowacje nietechnologiczne – głównie innowacje organizacyjne i menedżerskie takie jak: wdrażanie zaawansowanych technik zarządzania (np. Total Quality Management), wprowadzanie ulepszonych struktur organizacyjnych, wdrażanie nowych lub istotnie zmienionych strategii działania przedsiębiorstwa. Ponadto można do nich zaliczyć istotną zmianę koncepcji/strategii marketingowej przedsiębiorstwa.

W badaniu zostały uwzględnione instrumenty konkurencji takie jak nowe produkty w ofercie, metody produkcji czy świadczenia usług, jakość oferowanych produktów czy usług, kształtowanie relacji z klientem, organizacja pracy. Został zbadany również wpływ na koszty, udział w rynku, wartość marki, przychody ze sprzedaży i również zysk netto.

Wyniki obecnego badania były porównane z wynikami badań przeprowadzonych przez mnie w 2010 roku. Została przeprowadzona analiza ekonometryczna, która sprawdziła zależności między cechami.

Rezultaty:

Badania wykazują, że dzięki wdrożeniu innowacji, szczególnie produktowych i procesowych, przedsiębiorstwa unowocześniły metody produkcji, co spowodowało obniżkę kosztów, i osiągnęły większą rentowność produkcji czy świadczenia usług. Elastyczne, nowoczesne technologie umożliwiają przygotowa-

nie zróżnicowanej oferty produktowej, dostosowanej do potrzeb klientów i ich wymagań co do jakości wyrobów. Przedsiębiorstwa wzbogaciły więc swoją ofertę produktową czy usługową przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości. Z badań wynika, że wdrożone innowacje nietechnologiczne miały większy wpływ niż innowacje produktowe i procesowe na lepsze relacje z klientem i lepszą organizację pracy.

Firmy wykazują wpływ na ulepszenie metod produkcji czy świadczenia usług, wpływ na lepszą organizację pracy, a te efekty przekładają się na obniżenie kosztów. W związku z wprowadzonymi zmianami i ulepszeniami przedsiębiorstwa zauważyły wzrost liczby klientów, wzrost udziału w rynku czy wzmocnienie marki.

Oryginalność i wartość dodana:

Wyniki badania przeprowadzone w 2018 roku są porównane z wynikami badań z 2010 roku. Została przeprowadzona analiza ekonometryczna, która wykryła zaistniałe zależności i różnice.

Z badań przeprowadzonych w 2010 r., dotyczących wpływu działania 2.3 SPO WKP 2004–2006 na konkurencyjność przedsiębiorstw, obejmujących wszystkie przedsiębiorstwa w Polsce, które wprowadziły inwestycje w ramach tego działania, wynika, że wpływ inwestycji na konkurencyjność tych przedsiębiorstw jest widoczny. Wykazana została zależność wpływu inwestycji na konkurencyjność od wielkości przedsiębiorstwa. Najważniejszą wykazaną zależnością jest fakt, że małe przedsiębiorstwa osiągnęły lepsze rezultaty z przeprowadzonych inwestycji poprawiających konkurencyjność swoich firm niż przedsiębiorstwa średnie.

Z badań z 2018 roku została również stworzona jedna syntetyczna cecha, która obrazuje poziom zadowolenia firmy. Cecha ta została stworzona na podstawie odpowiedzi na wachlarz pytań. Za pomocą testu sumy rang Wilcozona przetestowano hipotezę, zakładającą podobny rozkład dla zmiennej syntetycznej oddającej poziom zadowolenia firm, zarówno wtedy gdy przeprowadzono lub nie przeprowadzono danej innowacji.

W przypadku każdego typu innowacji: produktowej, procesowej i nietechnologicznej stwierdzono brak zależności w łącznym poziomie zadowolenia (prezentowanym przez zmienną syntetyczną) a faktem przeprowadzenia bądź nie innowacji.

Kluczowe źródła:

P. Nowak, *Poziom innowacyjności polskiej gospodarki na tle krajów UE*, Prace Komisji Geografii Przemysłu, 2012, no 19, pp. 153-168.

OECD, Oslo Manual, Proposed Guidelines for Collecting and Interpreting Technological Innovation Data, 2005, p.31

OECD, Oslo Manual, Proposed Guidelines for Collecting and Interpreting Technological Innovation Data, 2005, pp.49-55

Narodowy Bank Polski, *Potencjał innowacyjny gospodarki: uwarunkowania, determinanty, perspektywy*, Warszawa, 2016, pp.44-45.

Narodowy Bank Polski, *Potencjał innowacyjny gospodarki: uwarunkowania, determinanty, perspektywy*, Warszawa, 2016, pp.45-50.

P. Gammeltoft, A. Kokko A. *Outward Foreign Direct Investment from Emerging Economies and National Development Strategies: Three Regimes*, International Journal of Technological Learning, Innovation and Development, 2013 6(1/2), pp.1-20.

S. Dutta, B. Lanvin, S. Wunsch-Vincent. *The Global Innovation Index 2017 Innovation Feeding the World*, <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>

DETERMINANTY WZROSTU INNOWACYJNOŚCI POLSKIEJ GOSPODARKI W ŚREDNIEJ I DŁUGIEJ PERSPEKTYWIE

Deteminants of the growth of innovation in the Polish economy in the long period

Sylwia Magdalena Szymowska, *sylwiaszymowska@o2.pl*,

Robert Gawłowicz, *robertgawlowicz@o2.pl*,

absolwenci II ed. studiów podyplomowych „Innowacyjna gospodarka. Rola Polityki ekonomicznej” na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Kody JEL:

J21, O11, O31

Słowa kluczowe:

innowacyjność, miernik, gospodarka, wzrost

Keywords:

innovation, measure, economy, growth

Cel:

Celem pracy jest weryfikacja poglądu, że budowa gospodarki opartej na wiedzy przez sektor publiczny oraz prywatny, wskazuje na zwiększenie, względem innych państw członkowskich Unii Europejskiej, w średnim i długim okresie poziomu innowacyjności polskiej gospodarki. Jednocześnie, w oparciu o wybrane mierniki określające poziom innowacyjności poszczególnych krajów Unii Europejskiej (UE) i uwzględniając przyjęty cel pracy postawiono następującą hipotezę, że stare państwa członkowskie UE znajdują się na wyższym poziomie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy niż nowe państwa przystępujące od 2004 r. do UE.

Metodyka i podejście badawcze:

W pracy zaprezentowano przegląd literatury dotyczącej gospodarki opartej na wiedzy, rolę wiedzy w procesach rozwojowych oraz w procesie powstawania innowacji a także omówiono UE w zakresie promowania innowacyjności.

Dokonano też analizy danych w oparciu o najczęściej wykorzystywane mierniki dotyczące oceny poziomu innowacyjności Polski na tle innych krajów UE i jej perspektywy. Zbadano także obszary w których następuję w Polsce na tle państw UE konwergencja oraz dywergencja w zakresie osiągniętych wybranych wskaźników poziomu innowacyjności.

Rezultaty:

Interpretacja danych dotyczących wybranych wskaźników oceny poziomu innowacyjności Polski na tle innych krajów UE pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków:

- w krajach Unii Europejskiej występuje znaczne zróżnicowanie w poziomie ich innowacyjności. Do najbardziej innowacyjnych należą państwa starej UE.
- kraje nowej UE, tj. kraje które przystąpiły do tej organizacji od 2004 r. posiadają niskie nakłady na B+R, przy czym liderami są tu Słowenia i Czechy.

- Polska należy do państw umiarkowanych innowatorów za sprawą wysokiego wskaźnika dotyczącego osób z wyższym wykształceniem, nakładów na innowacje inne niż B+R, liczby wniosków dotyczących wzorów przemysłowych, w zakresie których nastąpiła konwergencja z wartościami średnimi dla UE.
- dywergencja w przypadku Polski następuję w zakresie wskaźników: liczby zagranicznych doktorantów, innowacji wprowadzanych przez MŚP (produkty, metody, marketing, organizacja), liczby wniosków patentowych.

Oryginalność / wartość dodana:

Weryfikując dwie zaprezentowane hipotezy w świetle przedstawionych danych nie znaleźliśmy podstaw do ich odrzucenia. Polska w średniej i długiej perspektywie czasowej powoli zwiększa poziom innowacyjności względem innych państw Unii Europejskiej, w szczególności za sprawą swoich atutów, tj.: aktywów intelektualnych, innowacji przyjaznych środowisku, inwestycji przedsiębiorstw, czy też wzrostowi zatrudnienia.

Analiza danych wskazała także, że z racji wielkości nakładów na B+R, liczby patentów, poziomu zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki, w tym sektorach wysokiej technologii, wielkości sektora ICT w tworzeniu PKB, stare państwa członkowskie UE znajdują się na wyższym poziomie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Występuje więc luka w sferze innowacyjności pomiędzy państwami starej i nowej Unii Europejskiej, a przez to większe zaawansowanie starych państw UE w tworzeniu gospodarki opartej na wiedzy.

Kluczowe źródła:

- Daveri F., Silva O., Lane P., Morton F., „Not only Nokia: What Finland tells us about new economy growth” w *Economic Policy*, vol. 19, Nr 38, 2004
- Godecki T., Grzelak G., Górniak J., Hausner J., Mazur S., Szlachta J., Zaleski Z., *Kurs na innowacje. Jak wyprowadzić Polskę z rozwojowego dryftu?*, Fundacja GAP. Kraków 2013
- Gromada A., Janyst T., Golik K., Raport: *Kapitał zagraniczny w Polsce – czy jesteśmy gospodarką poddostawcy?* Fundacja Kaleckiego, Warszawa 2015
- Hayek F. A., Competition as a Discovery Procedure, „The Quarterly Journal of Austrian Economics”, Tom 5, Nr 3, 2002
- Kukliński A., *Gospodarka oparta na wiedzy jako wyzwanie dla Polski XXI wieku* [w:] *Gospodarka oparta na wiedzy jako wyzwanie dla Polski XXI wieku* red. Kukliński A., Komitet Badań Naukowych, Warszawa 2010
- Mucha-Leszko B., *Gospodarka i polityka makroekonomiczna strefy euro w latach 2008–2010. Skutki kryzysu i słabości zarządzania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2011
- Rzeszotarska G., *Strategia Europa 2020 – Narzędzie realizacji koncepcji inteligentnego rozwoju w krajach UE* [w] *Współczesne problemy ekonomiczne. Rozwój zrównoważony w wymiarze globalnym i europejskim* red. Kozuchowska E., Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2016
- Schumpeter J. A., *Teoria rozwoju gospodarczego*, PWN, Warszawa, 1960

WYZWANIA I BARIERY W ZAKRESIE PRZEPROWADZANIA PROCESU PRZEDSIĘBIORCZEGO ODKRYWANIA NA POTRZEBY REALIZACJI KONCEPCJI RIS3

Challenges and barriers in conducting the Entrepreneurial Discovery Process in relation to the RIS3 concept implementation

Gabriel Bednarczyk, absolwent II ed. studiów podyplomowych „Innowacyjna gospodarka. Rola Polityki ekonomicznej” na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Kody JEL:

O520, O32, R110

Słowa kluczowe:

proces przedsiębiorczego odkrywania, PPO, regionalne inteligentne specjalizacje, RIS3, polityka innowacyjna, regionalny system innowacji.

Keywords:

entrepreneurial discovery process, EDP, regional smart specialisations, RIS3, innovation policy, regional innovation system

Cel:

Konieczność przeprowadzania procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO), uznanego za „element napędowy” koncepcji regionalnych inteligentnych specjalizacji (RIS3) stanowi aktualnie podstawę dla tworzenia i realizacji założeń polityk innowacyjnych regionów państw członkowskich UE.

W artykule zaprezentowano istotę PPO, ze szczególnym uwzględnieniem jego roli w zapewnianiu skuteczności działania regionalnego systemu innowacji. Celem opracowania była identyfikacja barier i wyzwań, którym władze polskich regionów muszą aktualnie sprostać podczas dążenia do stworzenia modelu przeprowadzania PPO dostosowanego do ich specyfiki.

Metodyka i podejście badawcze:

- analiza literatury, aktów prawnych, dokumentów: programowych, i strategicznych (tworzonych przez właściwe instytucje Unii Europejskiej oraz organy administracji szczebla regionalnego) określających założenia koncepcji RIS3, jak również wynikające z nich mechanizmy kreowania i realizacji regionalnych polityk innowacyjnych,
- niepublikowane raporty i opracowania grup roboczych w ramach projektu *Improve the RIS3 effectiveness through the management of the entrepreneurial discovery process (Beyond EDP)* finansowanego z programu Interreg, powstałe przy udziale autora reprezentującego w projekcie województwo łódzkie,
- badanie ankietowe (CAWI) na grupie przedstawicieli urzędów marszałkowskich polskich województw odpowiedzialnych za wdrażanie koncepcji RIS3 (analiza jakościowa).

Rezultaty:

- zgłębienie istoty PPO i jego roli w zapewnieniu skuteczności działania regionalnego systemu innowacji, na potrzeby wdrażania koncepcji RIS3,

- przedstawienie stopnia złożoności warunków niezbędnych dla skutecznego przeprowadzania PPO (na przykładzie barier zdiagnozowanych w polskich województwach),
- sprecyzowanie wyzwań, których aktualnie stojących przed wybranymi regionami państw członkowskich UE w obszarze tworzenia modelu PPO, dopasowanego do uwarunkowań regionalnych,
- sformułowanie propozycji praktycznych rekomendacji dla właściwych organów administracji szczebla regionalnego, w odniesieniu do powyższych wyzwań.

Oryginalność / wartość dodana:

- W treści artykułu zostały wykorzystane informacje zawarte w raporcie pt. *How to deal with the main Entrepreneurial Discovery Process challenges. (Synthesis report of the three taskforces on EDP Management as part as Beyond EDP)*. Stanowi on efekt prac przedstawicieli organów administracji właściwych dla wspierania rozwoju innowacyjności w 10 regionach UE, prowadzonych w latach 2016 -2018. Autor dokonał syntetycznego zestawienia najistotniejszych wyzwań wskazanych w raporcie (wśród nich za kluczowe uznano dokonanie właściwej identyfikacji oraz zaangażowanie w trwałą współpracę interesariuszy reprezentujących podmioty wchodzące w skład regionalnego systemu innowacji) wraz z rekomendacjami, których zastosowanie stwarza szanse na sprostanie im podczas przeprowadzania PPO w regionach UE.
- W artykule zaprezentowano również wyniki badania ankietowego (CAWI) z udziałem pracowników urzędów marszałkowskich polskich województw, odpowiedzialnych za wdrażanie koncepcji RIS3 (styczeń 2019 r.). Jego celem było uzyskanie informacji dotyczących aktualnego stanu wiedzy na temat istoty PPO oraz barier utrudniających jego skuteczne przeprowadzanie, dostrzeganych przez respondentów. Wyniki przedmiotowego badania pozwalają na kontynuację prac, mających na celu wskazanie rozwiązań pomocnych w praktyce wspierania rozwoju innowacyjności przez samorządy polskich województw.

Kluczowe źródła:

- Foray D., *Opportunities and Challenges for Regional Innovation Policy*, Routledge/Regional Studies Association, Abingdon, 2015
- Foray D. Goddard J. Goenaga Beldarrain X. Landabaso M. McCann P. Morgan K. Nauwelaers C. Ortega -Argilés R., *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3)*, European Commission, Luxembourg 2012
- Gianelle C. Kyriakou D. Cohen C. Przeor M., *Implementing Smart Specialisation: A Handbook*, Brussels: European Commission, 2016
- Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisations (RIS 3)*, Publications Office of the European Union, Luxembourg 2012
- How to deal with the main Entrepreneurial Discovery Process challenges. Synthesis report of the three taskforces on EDP Management as part as Beyond EDP project*, niepublikowany.
- Kochmańska M., *Regionalne systemy innowacji*, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Zarządzanie. Nr 2, 2007
- Kondratiuk-Nierodzińska M., *Regionalne systemy innowacji a konkurencyjność województw w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2013
- Kroll H., *Policy Brief on Smart Specialisation*, Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research ISI, Karlsruhe 2016

- Kroll, H.: *Weaknesses and opportunities of RIS3-type policies*. Karlsruhe: Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research (ISI), 2015
- Marinelli E. Perianez-Forte I., *Smart Specialisation at work: Empirical insights on the Entrepreneurial Discovery Process – from RIS3 design to RIS3 implementation*, S3 Working Paper Series No. 12, Publications Office of the European Union, Luxembourg 2017
- Nowakowska A., *Regionalny wymiar procesów innowacji*. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011
- Ph. Cooke., *Origins of the concept*, [w:] H. J. Braczyk, Ph. Cooke, M. Heidenreich, *Regional innovation systems. The role of governances in a globalized world*, University College, London, 1998
- Pilarska Cz., *Koncepcja smart specialisation w polityce ekonomicznej Unii Europejskiej*
Studia Europejskie / Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego. Nr 4 Warszawa 2014
- Podręcznik Oslo. Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji*. OECD, 2005
- Porter M., *The Competitive Advantage of Nations*, The Free Press, New York, 1990
- Schumpeter J. A., *Business Cycles: A Theoretical, Historical and Statistical Analysis of the Capitalist Process*, McGraw-Hill Book Company, New York, 1939
- Schumpeter J. A., *Capitalism, Socialism and Democracy*, wyd. VI, Routledge, London and New York, 1994
- Schumpeter J. A., *Teoria wzrostu gospodarczego*, Wydawnictwo PWE, Warszawa 1960
- Słodowa- Hełpa M., *Inteligentna specjalizacja polskich regionów – warunki, wyzwania i dylematy*, Roczniki Nauk Społecznych, Tom 5(41), nr 1, Lublin, 2013
- Weresa M. A., *Strengthening the knowledge base for innovation in the European Union*, PWN, Warszawa 2018

INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW REKREACYJNYCH DLA DZIECI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ NA PRZYKŁADZIE MIASTA GDYNIA

Innovative solutions for recreational areas for children with disabilities on the example of the city of Gdynia

Piotr Kocjan, absolwent II ed. studiów podyplomowych „Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej” na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, p.g.kocjan@gmail.com

Kody JEL:

J14, O35, R58

Słowa kluczowe:

innowacyjność społeczna, osoby z niepełnosprawnością, obszary rekreacyjne, plac zabaw, Gdynia

Keywords:

social innovation, people with disabilities, recreational areas, playground, city of Gdynia

Cel:

Celem pracy była identyfikacja innowacyjnych rozwiązań dotyczących terenów rekreacyjnych z szczególnym uwzględnieniem placów zabaw dla dzieci z niepełnosprawnością. Jako studium przypadku posłużyło miasto Gdynia, które daje możliwość identyfikacji różnych typów innowacji i rozwiązań niespotykanych w innych jednostkach miejskich. Celem dodatkowym było rozpoznanie czynników, które uczyniły Gdynię liderem w tej sferze rozwiązań, a które dokonane zostały za pomocą zastosowania prostych rozwiązań technologicznych na placach zabaw i terenach rekreacyjnych dostępnych dla osób z niepełnosprawnością.

Metodyka i podejście badawcze:

Dokonano przeglądu źródłowego przedsiębiorstw dostarczających wyposażenie placów zabaw i ich ofert pod kątem urządzeń dla dzieci z niepełnosprawnością oraz tych, które mogą być wykorzystywane przez wszystkich. Wyselekcjonowano oraz omówiono zdaniem autora najbardziej ciekawe oraz innowacyjne rozwiązania oraz urządzenia. Dla celu pracy stworzona została metodyka analizy porównawczej w postaci ustandaryzowanej tabeli. Przeprowadzono również wizytę studyjną w Gdyni w celu weryfikacji zastosowania innowacyjnych rozwiązań poprzedzoną uprzednimi kontaktami z przedstawicielami Zarządu Dróg i Zieleni w Gdyni w celu wskazania najlepszych przykładów innowacyjnych społecznie placów zabaw dla dzieci w tym z niepełnosprawnością.

Rezultaty:

Jak wykazano w pracy miasto świadomie stawia i wprowadza różnego rodzaju innowacyjności. Aspekt społeczny nie jest jedynym, na przykładzie miasta Gdynia widzimy różne jej wymiary (wzornicowy, techniczny, integracyjny). Innowacje społeczne w mieście mają specyficzny charakter. Cechuje je odgórnie określony cel, następnie przebieg oraz oczekiwany efekt społeczny. Wynikiem będzie podniesienie jakości życia wybranych grup społecznych lub zdaniem autora całości społeczeństwa ponieważ np. inwestując w infrastrukturę ułatwiającą funkcjonowanie osób starszych inwestujemy w nasz przyszły komfort i wygodę.

Oryginalność / wartość dodana:

Innowacyjność należy widzieć w różnych wymiarach jakie zostały wykazane w pracy. Miasto Gdynia zostało wybrane z uwagi na fakt, iż podejście władz samorządowych jest szczególne w aspekcie osób z niepełnosprawnościami, a dbałość o szczegóły w tym zakresie jest niespotykana w innych miastach. Autor nie twierdzi, że miasto jest wzorcowym i unikalnym na skalę światową czy europejską przykładem, ponieważ nie została przeprowadzona dokładna analiza danych porównawczych (analiza *benchmarkingowa*). Niemniej jednak w zakresie innowacyjności społecznej, spójności planistycznej i jasno wytyczonej długofalowej ścieżki postępowania w skali krajowej jest zdecydowanym przykładem i liderem dla właściwej infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami i tu należy upatrywać potencjału innowacyjności.

Kluczowe źródła:

- Jankowska M., *Prawa osób niepełnosprawnych w międzynarodowych aktach prawnych*, wyd. PFRON, Warszawa 2012, w Niepełnosprawność - zagadnienia, problemy, rozwiązania,
- Wysocki M., *System integracyjnych placów zabaw i placów do ćwiczeń w Gdyni*, dr hab. Inż. Arch., Centrum Projektowania Uniwersalnego WIT politechnika Gdańska, Gdynia 2015,
- Galasiński D., *Osoby niepełnosprawne czy z niepełnosprawnością*, Niepełnosprawność – zagadnienia, problemy, rozwiązania, 2013, nr IV/2013(9)
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, nr 78 poz. 483)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z dnia 12 kwietnia 2002 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 690 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 14 listopada 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2017 poz. 2285)
- Zarządzenie nr 10740/13/VI/U Prezydenta Miasta Gdyni z dnia 17 maja 2013 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania Standardów Dostępności dla Miasta Gdyni.
- Konwencja Praw Osób Niepełnosprawnych (2006), tłumaczenie z angielskiego 61/06 Convention on the Rights of Persons with Disabilities, A/RES/61/106, 13.12.2006,
- Decyzja Rady z dnia 27 listopada 2000 r. Ustanawiająca Wspólnotowy Program Działania w Zakresie Zwalczania Dyskryminacji (2001 do 2006) (2000/750/WE),
- Program Dostępność +, uchwała nr 102/2018 Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2018 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Dostępność Plus
- Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF), WHO 2001, Wyd. Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia 2009,
- International Classification of Functioning and Disability (ICIDH-2), 1999, Beta-2 Draft, Full Version, July 1999, WHO, Geneva, Switzerland,
- Ludność i gospodarstwa domowe. Stan i struktura społeczno – ekonomiczna. Część II. Gospodarstwa domowe*, Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2011, GUS, Warszawa 2014,
- World Report on Disability, World Health Organization 2011,
- Ekspertyza dotycząca dobrych praktyk w zakresie wspierania osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności – odbiorców działań instytucji kultury. Ekspertyza opracowana przez Fundację Aktywizacja i Spółdzielnię Socjalną FADO, Wyd. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Fundacja Laboratorium Architektury 60+ skład zespołu: Benek I., Labus A., Kampka M. (red.) „Wytyczne w zakresie projektowania uniwersalnego mając na uwadze potrzeby osób niepełnosprawnych” – ekspertyza wykonana na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Warszawa, 2016

CHARAKTERYSTYKA BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH POLSKI

Specificity of foreign direct investments of Poland

Anna Ciechurska, ania.ciechurska@interia.pl,

Paweł Kasprowicz, p.r.kasprowicz@gmail.com,

absolwenci II ed. studiów podyplomowych „Innowacyjna gospodarka. Rola Polityki ekonomicznej” na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Kody JEL:

F10, F21, P45

Słowa kluczowe:

bezpośrednie inwestycje zagraniczne, ekspansja zagraniczna, BIZ, PIB, ZIB, eksport, polscy przedsiębiorcy

Keywords:

foreign direct investment, foreign expansion, FDI, export, polish foreign direct investment, polish entrepreneurs

Cel:

Celem pracy badawczej było poznanie charakterystyki polskich inwestycji bezpośrednich oraz jej zmiany w okresie 2006-2019 a także jej analiza w świetle istniejących teorii handlu międzynarodowego oraz bezpośrednich inwestycji bezpośrednich.

Metodyka i podejście badawcze:

Wykorzystano podejście indukcyjne. Pracę badawczą oparto o zagadnienia teoretyczne (obowiązujące teorie) oraz empiryczne (dane wtórne, oficjalne dane statystyczne dotyczące BIZ i dane pozyskane w badaniu z 2006 roku oraz dane pierwotne, pozyskanie na potrzeby niniejszego badania w 2019 roku, analogiczne do danych z 2006 roku). W celu pozyskania danych wykorzystano badanie online przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego.

Rezultat:

Zebrano dane przedsiębiorców, zostały one porównane z danymi z 2006 roku. Poddano również analizie dane statystyczne dotyczące przepływów BIZ. W efekcie zidentyfikowano tendencje dotyczące Polski, które następnie odniesiono do teorii z zakresu handlu międzynarodowego oraz bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Zinterpretowano je, potwierdzając ich zgodność z obowiązującą teorią oraz wskazując, że Polska znajduje się na opisywanej przez nią ścieżce rozwoju. Tym samym potwierdzono obowiązującą wiedzę teoretyczną.

Oryginalność / wartość dodana:

Wartością dodaną jest uzyskanie charakterystyki ścieżki rozwojowej Polski w zakresie BIZ i handlu międzynarodowego oraz poprzez jej interpretację potwierdzenie obowiązujących teorii w tym zakresie.

Kluczowe źródła:

- L. Czaplewski i E. Wiśniewska, *Zamierzenia i motywów podejmowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych przez polskie przedsiębiorstwa - raport badawczy*, Toruń 2006.
- M. Salamaga, *Modelowanie wpływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych na handel zagraniczny: w świetle wybranych teorii ekonomii na przykładzie krajów Europy Środkowo-Wschodniej*, Kraków 2013

WPŁYW JAKOŚCI PRAWA NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ

Impact of the quality of law on innovation

Dr hab. prof. UW Łukasz Goczek, Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, lgoczek@wne.uw.edu.pl

Słowa kluczowe:

innowacje, B+R, badanie ekonometryczne, jakość prawa

Keywords:

innovations, R&D, econometric research, quality of law

Kody JEL:

O32, O33, O38

Cel:

Celem artykułu jest przedstawienie skutków ekonomicznych jakości prawa, zwłaszcza w kontekście wpływu jakości regulacji na innowacyjność i produktywność gospodarki na poziomie mikro i makroekonomicznym.

Metodyka i podejście badawcze:

W artykule zbadano przy pomocy metod ekonometrycznych czynniki wyjaśniające nakłady na badania i rozwój na poziomie krajów, tempo rozwoju nowych produktów jak i nakłady na ich rozwój na poziomie firm. Badania przeprowadzono na poziomie makroekonomicznym na próbie krajów, co uzupełniono oszacowaniami na podstawie danych z badania przedsiębiorstw skupiając się na aspekcie prawno-regulacyjnym. Motywacją podjęcia tematu jest waga działalności innowacyjnej dla wzrostu produktywności i wyników gospodarczych poszczególnych gospodarek.

Rezultaty:

W artykule przeprowadzono badanie empiryczne oraz przedstawiono jego wyniki. Wyniki jednoznacznie wskazują na niekorzystny wpływ złej jakości prawa i powiązanych z tym kontroli, inspekcji na inwestycje w badania i rozwój oraz szerzej – działalność innowacyjną. Przedstawione wyniki badania pozwalają sformułować zalecenie dotyczące poprawy obecnego stanu w zakresie obecnych regulacji utrudniających inwestycje w badania i rozwój. Badania te stanowią podstawę do prowadzenia dalszych badań, potwierdzających odporność wyników oraz mających na celu znalezienie odpowiedzi na pytanie jakie konkretnie działania należy podjąć w celu rozwiązania problemu niekorzystnych skutków słabej jakości regulacji wśród przedsiębiorstw podejmujących inwestycje w badania i rozwój.

Oryginalność i wartość dodana:

Wartość dodana polega na sprawdzeniu empirycznym wielu hipotez formułowanych dotąd na gruncie teoretycznym.

Kluczowe źródła:

Aghion, P. i Howitt, P., *A Model of Growth through Creative Destruction*, *Econometrica*, Econometric Society, vol. 60(2), pages 323-51, March 1992.

- Aghion, P., Harris, C., Howitt, P. i Vickers, J., *Competition, imitation and growth with step-by-step innovation*, „Review of Economic Studies”, 68 (3), s. 467–492.
- Goczek Ł., *Zglobalizowane państwo regulacji*, „Prace i materiały Instytutu Handlu Zagranicznego Uniwersytetu Gdańskiego”, 2012.
- Goczek Ł., *Przegląd i ocena ekonometrycznych metod używanych w modelach empirycznych wzrostu gospodarczego*, „Gospodarka Narodowa”, 2012, vol. 10, s.49-73.
- Guellec, D. i van Pottels berghe de la Potterie, B., *From R&D to productivity growth: Do the institutional settings and the source of funds of R&D matter?*, Oxford Bulletin of Economics and Statistics, 66 (3), s. 353–378, 2004.
- Kubielas S. *Innowacje i luka technologiczna w gospodarce globalnej opartej na wiedzy*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009
- Kaczmarek L., Kubielas S., Lipowski A., Zienkowski L. *Czy warto zwiększać nakłady na finansowanie badań w Polsce?*, Nauka i Szkolnictwo Wyższe, 25/2005
- Kaufmann, D., Kraay, A. Mastruzzi, M., *Measuring Governance Using Cross-Country Perceptions Data*, MPRA Paper 8219, University Library of Munich, 2005.
- Nicoletti, G., Scarpetta S., *Regulation and Economic Performance: Product Market Reforms and Productivity in the OECD*, [w:] Institutions, Development, and Economic Growth red. T.S. Eicher and C. García-Peñalosa. MIT Press, Cambridge Massachussetts 2006.
- Próchniak M., Witkowski B., *Time Stability of the Beta Convergence among EU Countries: Bayesian Model Averaging Perspective*, Economic Modeling, vol. 30, s. 322-333
- Romer P. *Endogenous Technological Change*, „Journal of Political Economy”, 98, s. 71 - 102, 1990.
- Romer P., *Increasing returns and long-run growth*, „Journal of Political Economy”, 94, s. 1002 – 1037, 1986.
- World Bank, Measuring Regulatory Quality, <http://info.worldbank.org/governance/wgi/pdf/rq.pdf>,
- World Bank, Worldwide Governance Indicators, <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#home>

ASPEKTY REGULACYJNE INNOWACJI FINANSOWYCH

Regulatory aspects of financial innovation

Dr Klara Dygaszewicz, Katedra Prawa Finansowego i Ekonomii Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, klara.dygaszewicz@epoczta.pl

Słowa kluczowe:

innowacje, blockchain, kryptowaluty, regulacja rynku kryptowalut, przeciwdziałanie praniu pieniędzy, usługi płatnicze, Komisja Nadzoru Finansowego, regulacja innowacji finansowych

Keywords:

innovation, blockchain, cryptocurrency, regulation of the cryptocurrency market, prevention of money laundering, payment services, the Financial Supervisory Commission, financial innovation regulations

Cel:

Analiza wpływu regulacji prawnych na innowacje finansowe.

Metodyka i podejście badawcze:

metoda dogmatyczno-prawna

Rezultaty:

Poddawanie innowacji finansowych stabilnej i racjonalnej regulacji może stymulować rozwój gospodarki państwa.

Oryginalność i wartość dodana:

Analiza znaczenia regulacji przyjętych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy dla rynku walut wirtualnych. Analiza działalności KNF w obszarze innowacji oraz identyfikacja barier w polskim systemie prawnym dla rozwoju innowacji finansowych.

Kluczowe źródła:

W. Rogowski (red.), *Regulacje Finansowe FinTech – nowe instrumenty finansowe – resolution*, C. H. Beck 2017

K. Piech (red.), *Podstawy korzystania z walut cyfrowych*, Warszawa 2017

W. Szpringer, *Kierunki regulacji sektora fin-tech na rynku usług finansowych*, ALTERUM 2017

S. Kasiewicz, *PSD2 krytyczny przystanek na drodze do nowej ery bankowości*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa, 2018

Raport FATF, "Guidance for a risk-based approach. Virtual currencies" 2015, <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Guidance-RBA-Virtual-Currencies.pdf>

Raport FATF, "Virtual Currencies. Key definitions and potential AML/CFL Risk" 2014, <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>

Raport KNF z prac Zespołu roboczego ds. rozwoju innowacji finansowych (*FinTech*) Warszawa 2017 r., https://www.knf.gov.pl/knfppl/komponenty/img/Raport_KNF_11_2017_60290.pdf

WYBRANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ INNOWACYJNYCH

Examples of financing innovative projects

Joanna Wodzyńska,
Rafał Czyżewski,

absolwenci II ed. studiów podyplomowych „Innowacyjna gospodarka. Rola Polityki ekonomicznej” na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Kody JEL:

D22, D25

Słowa kluczowe:

źródła finansowania innowacji, samochód autonomiczny, onkologiczny tester termograficzny

Keywords:

sources of financing innovative projects, self-driving vehicle, thermographic tester for oncology

Cel:

W artykule zostaną omówione zarówno aspekty teoretyczne finansowania innowacyjności, jak i praktyczne funkcjonowanie dwóch wybranych spółek.

Metodyka i podejście badawcze:

W pracy postawiono hipotezę zakładającą, że specyfika współczesnej działalności innowacyjnej narzuca formy finansowania zapewniające wysoki poziom kapitału oraz elastyczne zasady jego pozyskiwania, którą zweryfikowano w drodze przeglądu literatury oraz analizy innowacyjnych produktów i spółek.

Rezultaty:

Pierwszy teoretyk innowacji, J. A. Schumpeter, przedstawił innowację jako „nieciągły proces twórczej destrukcji” wynikający z zawodności systemów wolnorynkowych.

Obecnie głównymi źródłami finansowania działalności innowacyjnej w Polsce są środki własne, kredyty inwestycyjne, inwestycje typu *venture capital*, rynek NewConnect oraz środki pochodzące z Unii Europejskiej, w tym programy operacyjne oraz programy ramowe (Horyzont 2020 oraz COSME).

Samochód autonomiczny

Start-up Tesla Motors powstał w 2003 roku w Dolinie Krzemowej jako producent samochodów elektrycznych. W 2014 roku, po odniesieniu sukcesu finansowego, rozpoczęli prace nad samochodem autonomicznym. Według ostatnich informacji prasowych pierwszy model ma być wyprodukowany w 2019 roku. Tymczasem Google, BMW czy Uber planują wprowadzenie własnych marek samochodów autonomicznych dopiero po 2025 roku.

Wartość rynkową Tesla Inc. wycenia na 60,0 mld dolarów, a zgodnie z planami za dziesięć lat ma wynieść nawet 650,0 mld dolarów. Ponadto to jeżeli uda im się wejść na rynek jako pierwszemu przedsiębiorstwu ich technologia pojazdu autonomicznego będzie wyznaczać kierunek rozwoju całej branży.

Tester termograficzny

Spółka została powołana po raz pierwszy w 2008 roku przez pięciu naukowców powiązanych z Wojskową Akademią Techniczną, a w 2011 roku BRASTER S.A. debiutowała na rynku NewConnect.

W latach 2011-2017 spółka prowadziła intensywne prace nad pozyskaniem źródeł finansowania, badania przemysłowe oraz zastrzeganiem patentów. Z uwagi na niedochodowość działalności w tym okresie wskaźniki ROE, ROA oraz ROS są poniżej 0. Chociaż wskaźnik płynności bieżącej zdecydowanie przekracza normę to wysokość środków pieniężnych nie przekracza poziomu zobowiązań ogółem. W badanym okresie również kapitał obrotowy netto jest bardzo wysoki.

Według wyliczeń Spółki dalsza ekspansja na rynki zagraniczne będzie wymagała pozyskania dodatkowych 66,3 mln zł. Finalnie produkt ma trafić do 300 tys. Polek oraz 21,2 mln kobiet na całym świecie.

Oryginalność / wartość dodana:

Analiza finansowania innowacyjnych przedsięwzięć przez Tesla Inc. oraz BRASTER S.A.

Kluczowe źródła:

Druker P., *Innowacja i przedsiębiorczość: praktyka z zasady*, Warszawa 1992

Florida R., *Narodziny klasy kreatywnej*, Warszawa 2010

Kubielas S., *Innowacje i luka technologiczna*, Warszawa 2009

Świtalski W., *Innowacje i konkurencyjność*, Warszawa 2005

Mgr Rafał Widerski, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Kolegium Gospodarki Światowej, Katedra Integracji Europejskiej im Jeana Monneta, r_widerski@o2.pl.

Słowa kluczowe:

polityka fiskalna, wydatki rządowe, innowacje, innowacyjność, B+R, wzrost

Keywords:

fiscal policy, government spending, innovation, innovativeness, R&D, growth

Kody JEL:

E62, O30, O31, O32, O39, O40

Cel:

Celem artykułu jest odpowiedź na pytanie: jakie wydatki budżetowe mają istotny wpływ na różnice w innowacyjności gospodarek?

Metodyka i podejście badawcze:

Podstawowym narzędziem badawczym była oryginalna analiza krytyczna dostępnej literatury.

W pracy przyjęto metodę badawczą prezentującą kombinację statystycznych danych makroekonomicznych w postaci opisowej oraz szeregów dynamicznych i wykresów.

W części empirycznej dokonano analizy kombinacji statystycznych danych makroekonomicznych. Dzięki przeprowadzonej analizie średnich zagregowanych wydatków sektora rządowego i samorządowego wybranych krajów Unii Europejskiej na B+R w latach 2007-2017, zaprezentowano pewną zależność. Kraje, które znajdują się w czołówce europejskiego rankingu innowacyjności SII posiadały dwa razy większy średni udział wydatków sektora rządowego i samorządowego na B+R jako % PKB. Uzyskane w ten sposób dane zostały odniesione do wybranych statystycznych wskaźników kapitału ludzkiego.

Rezultaty:

Sformułowany cel badawczy pozwala na postawienie hipotezy o istnieniu synergii pomiędzy kapitałem ludzkim a innowacyjnością gospodarek. Jakość kapitału ludzkiego determinuje wykorzystanie środków budżetowych. Środki budżetowe są wówczas ukierunkowane na innowacje o charakterze przełomowym.

W artykule podjęto próbę analizy polityki fiskalnej pod kątem jej wpływu na innowacyjność gospodarek wybranych krajów Unii Europejskiej w latach 2007-2017. W krajach Unii Europejskiej występują różnice w poziomie rozwoju i innowacyjności gospodarek oraz skali i źródłach finansowania działalności badawczo-rozwojowej. W szczególności nacisk położono na teoretyczne aspekty pojęć dotyczące przedsiębiorstw określanych jako młodych i zasiedlanych innowatorów. Przedstawiono ich wpływ na poziom rozwoju gospodarczego. Przytoczono szereg ekonomicznych teorii związanych z innowacjami. Jednym z warunków zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej jest wyraźny progres w innowacyjności, która jest źródłem zmian konkurencyjności gospodarek poszczególnych krajów. Wśród determinant innowacyjności istotne miejsce zajmuje kapitał ludzki oraz dostępność środków i transfery budżetowe. W artykule został zaprezentowany wpływ bezpośrednich wydatków publicznych na działalność badawczo-rozwojową na przykła-

dzie wybranych krajów Unii Europejskiej. Uzyskane w ten sposób dane zostały odniesione do wybranych statystycznych wskaźników kapitału ludzkiego.

Oryginalność i wartość dodana:

Badania pokazały, że wśród części krajów działania innowacyjne miały znacząco pozytywne efekty zewnętrzne, co oznacza, że wydatki budżetowe na innowacje miały kluczowe znaczenie dla wzrostu gospodarczego. W takiej sytuacji, zgodnie z literaturą przedmiotu, państwa czy regiony gospodarcze dysponują większymi środkami budżetowymi na zwiększenie i poprawienie kapitału ludzkiego (Nelson i Winter 1982 114-132). Natomiast oryginalną wartością wydaje się być stwierdzenie, że kapitał ludzki determinuje efektywne wykorzystanie środków budżetowych.

Kluczowe źródła:

- Aghion, Philippe and Ufuk Akcigit. 2015. *Innovation and Growth: The Schumpeterian Perspective*. The final version of the survey on R&D, innovation and growth for the COEURE Coordination Action. Brussels.
- Barro, Robert J. 1990. *Government Spending in a Simple Model of Endogenous Growth*. Journal of Political Economy 98: 407-443.
- Batabyal, Amitrajeet and Peter Nijkamp. 2013. *Human capital use, innovation, patent protection, and economic growth in multiple regions*. Economics of Innovation and New Technology 22 (2).
- Canton, Erik, Bert Minne, Ate Nieuwenhuis, Bert Smid, and Marc van der Steeg. 2005. *Human Capital, R&D and Competition in Macroeconomic Analysis*. ENEPRI Working Paper 38.
- Criscuolo, Chiara et al. 2012. *The Causal Effects of Industrial Policy*. CEP Working Paper 1113.
- European Commission. 2019. *Innovation Union Scoreboard 2019*. Brussels.
- Hansen, Bnet. 1958. *The Economic Theory of Fiscal Policy*. Routledge: London.
- Hanusch, Horst and Andreas Pyka. 2007a. *The Principles of Neo-Schumpeterian Economics*. Cambridge Journal of Economics 31(2): 275-289.
- Hanusch, Horst. 2010. *Fighting the Crisis: Public Sector Governance in a Comprehensive Neo-Schumpeterian System*. Homo Oeconomicus 27(1/2): 89-104.
- IMF, 2016. *Fiscal Policies for Innovation and Growth*. Chapter 2, April 2016.
- Haltiwanger, John, Ron Jarmin, Javier Miranda. 2010. *Who Creates Jobs?* NBER 16300.
- Nelson, Richard.R., and Sidney G. Winter. 1982. *The Schumpeterian Tradeoff Revised*. American Economic Review 72: 114-132.
- Romer, Paul M. 1986. *Increasing Returns and Long Run Growth*. Journal of Political Economy 94(5): 1002- 1037.
- Schumpeter, Joseph A. 1939. *Business Cycles. A Theoretical, Historical and Statistical Analysis of the Capitalist Process*. MacGraw-Hill Book Company: New York, Toronto, London.
- Shramm, Carl et al. 2008. *The Advisory Committee on Measuring Innovation in the 21st Century Economy. Tracking the State of Innovation in the American Economy*.
- Slavova, Milanka. 2014. *Consumerism as a Source for Innovation and Product Development*. University of National and World Economy, Economic Alternatives, Sofia, Issue 2: 1-16, Oxford.

Agata Tereba, absolwentka II ed. studiów podyplomowych „Innowacyjna gospodarka. Rola Polityki ekonomicznej” na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, agata.tereba@gmail.com

Kody JEL:

O31, O35

Słowa kluczowe:

kreatywność, innowacje, kapitał ludzki, kapitał społeczny, konkurencyjność, organizacje pozarządowe

Keywords:

creativity, innovation, human capital, social capital, competitiveness, NGOs

Cel pracy:

Analiza działalności organizacji pozarządowych, szczególnie działających w obszarze kultury w kontekście nauki kreatywności, która w konsekwencji w długoterminowej perspektywie przełoży się na kreowanie innowacji.

Metodologia badawcza:

W pracy przyjęto metodę porównawczą uprzednio przeprowadzonych badań jakościowych (przede wszystkim w kontekście badań nad kreatywnością) i ilościowych (analizy przeprowadzone na podstawie zgromadzonych danych), które umożliwiły zobrazowanie szerszego spojrzenia na zagadnienie. Metoda porównania umożliwiła przystępne zrozumienie uwarunkowań towarzyszących rozwojowi kreatywności poprzez rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, a także pośrednie przełożenie na wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej.

Wnioski:

Z przeprowadzonej analizy wynika, że z procesem powstawania innowacji nierozzerwalnie powiązana jest kreatywność i „kreatywny kapitał” ludzki, a tym samym kapitał społeczny, którego elementem są m.in. organizacje pozarządowe. Ich oferta przejawiająca się realizacją celów statutowych oraz obecność w społecznościach lokalnych „tu i teraz” pozwala wzbogacić życie codzienne społeczności, jednocześnie budować i podtrzymywać relacje pomiędzy wszystkimi uczestnikami danej społeczności. Nawiązane relacje pozwalają czerpać korzyści z zasobów intelektualnych w postaci usprawnienia efektywności i jednocześnie do uzyskania przewagi konkurencyjnej regionu.

Wartość dodana:

Analiza wykazuje wkład pracy i działań przeprowadzanych przez organizacje pozarządowe (głównie stowarzyszenia i fundacje) w budowanie kreatywnego kapitału ludzkiego, a tym samym jako bodźca do powstawania innowacji.

Kluczowe źródła:

Dutta S., Lanvin B., Wunsch-Vincent S., *Global Innovation Index 2018 Energizing the World with Innovation, 11th Edition*, Cornell University, Ithaca, Fontainebleau and Geneva 2018

European Policy Brief Assessing The Impact Of The Third Sector In Europe: From Concept To Metrics. Progress On Indicators And Methods, European Commission, Bruksela 2016

- Florida R., *Cities and the Creative Class*, Routledge, Nowy Jork 2005
- Florida R., Mellander Ch., King K., *The Global Creativity Index 2015*, Martin Prosperity Institute, University of Toronto, Toronto 2015
- Florida R., *The economic geography of talent*, Annals of the Association of American Geographers, 92 (4), Oxford 2002
- Florida R., *The rise of creative class and how it is transforming work, leisure, community and everyday life*, Basic Books, Nowy Jork 2002
- Global Knowledge Index 2018*, Knowledge for All, Al Ghurair Printing and Publishing, Dubaj 2018
- Golińska-Pieszyńska M., *Polityka wiedzy a współczesne procesy innowacyjne*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2009
- Khazanchi S., Masterson S., *Who and what is fair matters: A multi-foci social exchange model of creativity* [w:] *Journal of Organizational Behavior*, Vol. 32, No. 1 (JANUARY 2011)
- Mempel-Śnieżyk A., *Organizacje pozarządowe i społeczności lokalne, a skuteczne działanie dla rozwoju lokalnego*, Acta Universitatis Łodziensis, Folia Oeconomica 289, Łódź 2013
- Mikuła B., *Kapitał intelektualny jako przedmiot zarządzania*, „Problemy Jakości”, Warszawa 2002
- Praska-Kruszyńska J., *Realizacja zadań Państwa poprzez organizacje „non profit”*, [w:] *Państwo i rynek w gospodarce*, red. Kopycińska D., Polskie Towarzystwo Naukowe, Szczecin 2013
- Said-Metwaly S., Van den Noortgate W., Kyndt E., *Approaches to Measuring Creativity: A Systematic Literature Review* [w:] *Creativity: Theories – Research – Applications*, Vol. 4, Issue 2, 2017, De Gruyter, Leuven 2017
- Salamon L.M., Sokołowski W., *The Size and Composition of the European Third Sector* [w:] *The Third Sector as a Renewable Resource for Europe*, Springer Nature Switzerland AG, Cham 2018
- Sektor non-profit w 2016 r. Stowarzyszenia, fundacje, społeczne podmioty wyznaniowe, samorząd gospodarczy i zawodowy*, red. Goś-Wójcicka K., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, Kraków 2018
- Tkaczuk M., *Rola działań pozarządowych w kreowaniu polskiej polityki społecznej*, Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio H, Oeconomia 39, 69-79, UMCS, Lublin 2005
- Villalba E., *Monitoring Creativity at an Aggregate Level: a proposal for Europe*, *European Journal of Education*, Vol. 45, nr 2, *Human and Social Capital Development for Innovation and Change*, Wiley, New Jersey 2010
- Zorska A., Mołęda-Zdziech M., Jung B., *Kreatywność i innowacyjność w erze cyfrowej*, Oficyna wydawnicza SGH, Warszawa 2014

CISZA JAKO INSPIRACJA INNOWACJI ORAZ WARTOŚĆ KULTURY ORGANIZACYJNEJ W MODELU UWAŻNEGO PRZYWÓDZTWA XXI WIEKU

Silence as an inspiration for innovation and the value of organizational culture in the mindful leadership model of the XXI century

Natalia Beldyga, absolwentka II ed. studiów podyplomowych „Innowacyjna gospodarka. Rola Polityki ekonomicznej” na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Kody JEL:

A13, O35

Słowa kluczowe:

innowacja, innowacyjność, kreatywność, produktywność, uważne przywództwo, medytacja, uważność, umysł, cisza, kultura organizacji

Keywords:

innovation, creativity, productivity, mindful leadership, meditation, mindfulness, mind, silence, organizational culture

Cel:

Praca podejmuje problematykę nowych nadal nieoczywistych wyzwań stojących przed innowacyjnymi organizacjami XXI wieku, które dążą do zwiększania innowacyjności w każdym aspekcie swojej działalności. Praca opisuje możliwości wyzwolenia kreatywności i innowacji w organizacji poprzez wprowadzenie do kultury organizacyjnej m.in. programów medytacyjnych. Celem pracy jest zaproponowanie nowej wartości kultury organizacyjnej w modelu uważnego przywództwa- ciszy, poprzez wprowadzenie programów medytacyjnych oraz *mindfulness* wyzwalaających kreatywność i otwartość w organizacji XXI wieku.

Metodyka i podejście badawcze

Podstawą do powstania pracy są badania pozytywnych efektów programów medytacyjnych oraz *mindfulness* – praktyki uważności na produktywność i kreatywność pracowników w organizacjach międzynarodowych takich jak amerykańskie prestiżowe uniwersytety oraz globalne korporacje notowane na światowych giełdach. Praca powstała na podstawie materiałów źródłowych takich jak wywiady z praktykami, artykuły, wykłady, literatura branżowa, studium przypadku oraz materiały audiowizualne z zakresu medytacji i trendu *mindfulness*. Są one źródłem wiedzy i przykładów pozytywnych efektów medytacji i trendu *mindfulness* wśród pracowników organizacji stosujących te programy. Okres objęty badaniem dotyczy lat 2011-2019. Jest to okres wzmożonego zainteresowania trendem *mindfulness* na świecie.

Rezultaty:

Na podstawie wyników uzyskanych dzięki przeprowadzonemu przeglądowi dostępnych badań, można stwierdzić, że prowadzenie kultury uważności w postaci programów medytacyjnych oraz *mindfulness* do organizacji ma pozytywny wpływ na relacje wśród kadry zarządzającej, jaki i wśród pracowników. Korzystający z medytacji pracownicy lepiej radzą sobie w pracy, czują się mniej zestresowani lub usprawnili techniki zmniejszania stresu i rekomendowaliby trening uważności innym współpracownikom. Zwiększyła się ich koncentracja oraz umiejętności podejmowania decyzji, lepiej zarządza relacjami w pracy Wzrosła ich kreatywność i innowacyjność. Pracodawcy uważają, że uważne środowisko pracy jest bardziej produktywne.

Oryginalność / wartość dodana

Praca jest bodźcem do rozważań na temat wyzwań współczesnego przywództwa w innowacyjnych organizacjach XXI wieku. Materiał zawarty w pracy rozszerza pole do interpretacji lub też reinterpretacji misji oraz wartości kultury organizacyjnej wynikającej z aktywności poszczególnych uczestników ekosystemu innowacji zarówno w Polsce oraz na świecie, zwłaszcza kadry zarządzającej. Jest również wyzwalaczem dyskusji na temat roli uważnego przywództwa w stymulowaniu rozwoju przedsiębiorczości innowacyjnej w organizacjach.

Kluczowe źródła:

Booth Robert, *Master of Mindfulness*, Jon Kabat-Zinn: *People are losing their minds. That is what we need to wake up to*”, <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2017/oct/22/mindfulness-jon-kabat-zinn-depression-trump-grenfell>

Gelles David, *Overlooked No More: S.N. Goenka, Who Brought Mindfulness to the West*, <https://www.nytimes.com/2019/04/03/obituaries/sn-goenka-overlooked.html?fbclid=IwAR020sr7Pf-juQ9IsV42V7V1teU8JxuPjUarfeqrAww0Tlj9lqoBwmlJKcBU>.

Hougaard Rasmus, *The Dalai Lama's Advice for Leaders Today*.

Caprino Kathy, *Four Life-Changing Concepts Arianna Huffington Taught*, <https://www.forbes.com/sites/kathycaprino/2014/05/05/4-life-changing-concepts-arianna-huffington-taught-me/#30bfcf516c91>

Lechner Tamara, *Corporate Meditation: How and Why Big Businesses Are Promoting Meditation*, <https://chopra.com/articles/corporate-meditation-how-and-why-big-businesses-are-promoting-meditation>

Wolfe Brad, *Five Tips for Launching a Meditation Program at Work*, https://greatergood.berkeley.edu/article/item/five_tips_for_launching_a_meditation_program_at_work.

Kozikowski Tomasz, *Głupie pomysły czy kreatywność? Od idei do zysku*. Mind Print, Warszawa 2018.

MIASTO INNOWACYJNE – ZAGROŻENIA I SZANSE ROZWOJU

Innovative city - threats and opportunities for development

Prof. dr hab. Marek Bryx, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, mbryx@sgh.waw.pl

Słowa kluczowe:

miasto kreatywne i innowacyjne, przestrzeń publiczna, edukacja

Keywords:

creative and innovative city, public space, education

Kody JEL:

O20, O30, O39

Cel / Purpose:

Wskazanie możliwości rozwojowych miast; zainspirowanie do badań nad rozwojem miast w warunkach globalizacji.

Indicating the development possibilities of cities, inspiring to research on the development of cities under globalization

Metodyka i podejście badawcze / Methodology and approach:

Studia literaturowe i badania jakościowe, analizy danych wtórnych.

Literature studies, qualitative research, secondary data analysis

Rezultaty / Findings:

Wskazanie czynników umożliwiających zrównoważony rozwój miast.

Indication of factors enabling sustainable urban development.

Oryginalność i wartość dodana / Originality and value added:

Próba uporządkowania definicji miasta, Nowe spojrzenie na kwestię szans i zagrożeń w rozwoju miast innowacyjnych / A proposal to arrange city definitions; a new view of opportunities and threats in the development of innovative cities

Kluczowe źródła / Key references:

Drucker P., *Zarządzanie w XXI wieku – wyzwania*. Muza, Warszawa 2000

Griffin R.W., *Podstawy zarządzania organizacjami*, PWN, Warszawa 1996

Kotler Ph., *Marketing. Analiza, planowanie, wdrażanie, kontrola*, Gebethner i Ska, Warszawa 1994

Marciniak S., *Innowacje i rozwój gospodarczy*, PW, Warszawa 2000

Pajestka J., *Determinanty postępu. Czynniki i współzależności rozwoju społeczno-gospodarczego*, PWE, Warszawa 1975

Porter M.E., *The Competitive Advantage of Nations*, The Macmillan Press, London 1990

Rudzka I., *Rewitalizacja w procesie rozwoju małych i średnich miast*. Praca doktorska, SGH 2019.

Schumpeter J.A., *Theorie der Wirtschaftlichen Entwicklung*, Harvard University, Cambridge 1934

WYZWANIA ROZWOJOWE MIAST MAŁYCH I ŚREDNICH. JAKIEJ INNOWACYJNOŚCI POTRZEBUJEMY?

Developmental challenges for small and medium cities and towns in Poland: what type of innovations do they need?

Dr Tomasz Potkański, zastępca dyrektora Biura Związku Miast Polskich, współpracownik Collegium Civitas, tomasz.potkanski@zmp.poznan.pl,

Dr Leszek Wanat, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Słowa kluczowe:

rozwój zintegrowany, rozwój terytorialny, innowacje procesowe, innowacje organizacyjne, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze

Keywords:

integrated local development, territorial (place-based) approach to local development, medium-size towns losing socio-economic functions, process innovations, organizational innovations

Cel:

Próba zdefiniowania jakiego typu innowacyjności potrzebują małe i średnie miasta tracące wcześniejsze funkcje społeczno-gospodarcze oraz otaczające je gminy wiejskie, oraz podjęcie z perspektywy praktyki samorządowej problemu adekwatności terminologii badania zjawisk innowacyjności w odniesieniu do podsektora samorządowego w ramach sektora publicznego w warunkach polskich.

Metodyka i podejście badawcze:

Analiza praktycznego wymiaru procesów rozwojowych zachodzących w miastach z wykorzystaniem danych i opracowań własnych oraz posiadanych / wykonanych przez Związek Miast Polskich.

Rezultaty:

W dyskursie naukowym oraz publikacjach popularnych dominuje nastawienie na analizę innowacyjnych działań podmiotów gospodarczych i to najczęściej produktowych w rozumieniu stosowania nowych technologii jako dających szansę na wzrost gospodarczy. Przedsiębiorcy działają jednak w pewnych lokalnych realiach regulacyjno-administracyjnych, na które wpływ mają także władze samorządowe. Wystąpienie wskazuje, że w podmiotach publicznych - miastach małych i średnich zakres potrzebnych innowacji obejmuje przede wszystkim innowacje procesowe i społeczne, bez których warunki dla efektywnego funkcjonowania podmiotów gospodarczych nie będą optymalne, ani nie zostaną zatrzymane/spowolnione kryzysowe tendencje demograficzne wpływające na liczebność i jakość lokalnej siły roboczej. te pierwsze nie staną się czynnikiem rozwojowym lub w ogóle nie zaistnieją.

Oryginalność i wartość dodana:

Perspektywa praktyka samorządowego zaangażowanego w przygotowanie i realizację programów wsparcia dla miast średnich i małych - w kontekście stanu literatury przedmiotu i wyzwań rozwoju lokalnego, oraz podjęcie pytań o skalę adekwatności terminologii stosowanej w tej dyscyplinie nauki do objaśniania analizowanych zjawisk

W referacie zwrócono uwagę na kluczowe wyzwania rozwojowe przed jakimi stoją małe i średnie miasta, w tym:

- Deindustrializacją i inne zmiany strukturalne w lokalnych gospodarkach
- Osłabieniem więzi społecznych – jako efektem migracji zarobkowych i zmian kulturowych
- Zmianami w strukturze demograficznej i depopulacją na terenach poza głównymi ośrodkami
- Suburbanizacją wokół największych oraz średnich miast – pogłębienie nierównowagi

oraz na deficyty w zakresie rozwoju instytucjonalnego w jednostkach samorządu, które utrudniają przełamanie tych negatywnych trendów rozwojowych, słusznie zidentyfikowanych przez zespół prof. P. Śleszyńskiego z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN i wykorzystany jako kluczowy element diagnozy w ramach celu II Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony) (Śleszyński, 2016; Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, 2017)

Na tej podstawie, posiłkując się klasyfikacją typów innowacji zaczerpniętą z Oslo Manual (OECD, 2005) autor wnioskuje o możliwych oraz jednocześnie pożądanym wymiarach innowacyjności jaką powinno się cechować zarządzania publiczne w tej kategorii miast, stanowiących centra usług publicznych i prywatnych dla własnych obszarów funkcjonalnych, w większości obszarów wiejskich – jeśli te kryzysowe procesy mają być odwrócone lub przynajmniej znacząco spowolnione. Jasno rozróżniając funkcje podmiotów gospodarczych, społecznych i publicznych, autor stawia tezę, że ze strony samorządów kluczowe będą innowacje organizacyjne i procesowe, bowiem to pozwoli im na wdrożenie zasad i narzędzi zintegrowanego zarządzania terytorialnego, optymalnie wykorzystującego lokalne potencjały rozwojowe. Należy podkreślić, że autor nie deprecjonuje roli innowacji produktowych – zauważa, że samorząd jest organizacją świadczącą usługi, a wg Oslo manual nowe lub znacząco zmienione usługi (np. dla celów aktywizacji zawodowej i społecznej osób w wieku emerytalnym, wsparcie dla przedsiębiorczości lokalnej w wyjściu na nowe rynki, udostępnienie nowych usług komunikacyjnych lub infrastruktury dla nich, itp.) są też innowacją produktową, jednak dla jej zaistnienia niezbędne będą uprzednio innowacje organizacyjne i procesowe. Odnosząc się do literatury (Herbuś, 2015; Sokołowski, 2017) wspiera myślenie o szczególnej roli innowacji produktowych (z poprzednimi zastrzeżeniami) odnoszącymi się do ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu – wskazując na ich znaczenie i potrzebę zarówno upowszechniania podejścia, jak i włączania do kanonu zintegrowanego zarządzania jednostką samorządu oraz współpracy jednostek samorządu w ramach obszarów funkcjonalnych, nie tylko miejskich.

Ponadto autor zwraca uwagę na trudności w dostosowaniu aparatu pojęciowego badań nad innowacjami (np. kategorie innowacji opisane w Oslo Manual, rozdział 3.4) w jednostkach samorządu, które można pokonać gdyby osiągnąć pewien poziom konsensusu w środowisku naukowym co do stosowania terminologii. Najlepiej widać to przy stosowaniu zaleceń z Oslo Manual (rozdział 3.7 akapit 212-215) odnośnie klasyfikowania firm (a w tym wypadku podmiotów publicznych) jako innowacyjne. Dobrym poligonem dla weryfikacji stosowania tej terminologii byłaby ocena które z około 400 opisów tzw. „dobrych praktyk zarządzania w JST” opisanych w Bazie www.dobrepraktyki.pl (z lat 2008-2018) były innowacjami, które nie, oraz czy byłyby innowacjami dziś w innych jednostkach samorządu. Fakt, że jest ona stale publikowana od 10 lat przez stowarzyszenia samorządowe i nie wywołuje to specjalnego zainteresowania środowisk naukowych – a jedynie wśród samych praktyków (ponad 1,2 mln wejść w tym okresie), pokazuje to jak wiele nauka mogłaby dać praktykom zarządzania publicznego, a jak niewiele w rzeczywistości daje.

WYZWANIA ŚRODOWISKOWE ŹRÓDŁEM INNOWACJI W MIASTACH

Environmental challenges as a source of innovation in cities

Joanna Wis Bielewicz, Członek Zarządu Instytutu Innowacji i Odpowiedzialnego Rozwoju Doktorantka Instytutu Studiów Politycznych PAN i Collegium Civitas, j.wis@innowo.org

Słowa kluczowe:

miasto zrównoważone, miasto niskoemisyjne, miasto innowacyjne, gospodarka cyrkularna, jakość życia, ochrona środowiska

Keywords:

sustainable city, low carbon city, innovative city, circular economy, quality of life, environmental protection

Cel:

Identyfikacja i charakterystyka skutecznych narzędzi strategicznych, politycznych i technologicznych wykorzystywanych przez samorządy lokalne mających na celu ograniczenie ryzyk środowiskowych, przy jednoczesnym rozwoju innowacyjności.

Metodyka i podejście badawcze:

Analiza porównawcza

Rezultaty:

Ekstremalne zjawiska pogodowe związane z podnoszeniem się temperatury na Ziemi, utrata bioróżnorodności, nadmierna konsumpcja zasobów czy wreszcie zanieczyszczenie środowiska (powietrza i wody) to realne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkości. Wszystkie te wyzwania mają swój wymiar globalny i lokalny. Doświadczenia inicjatyw takich jak Energie Cités, ICLEi, czy Porozumienie Burmistrzów pokazują, że to samorządy przejmują odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa i wysokiej jakości życia mieszkańców w obliczu coraz większej presji środowiska. Pionierzy wśród miast dzięki skutecznym strategiom, politykom i technologiom wykorzystują działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego jako impuls dla rozwoju innowacyjności regionu.

Kluczowe źródła:

Wis, Joanna; Camille Serre, Aleksander Śniegocki, Franciszek Jackl, Andrzej Kassenberg and Wojciech Szymalski 2016: *Tapping into the co-benefits of low-emission economy in cities. Discussion Paper*. Warsaw/Berlin: adelphi/WiseEuropa/Institute for Sustainable Development.

Wis-Bielewicz, Joanna; Małgorzata Koziarek, Julia Olesińska, Dominik Owczarek, Lisa Schneider and Camille Serre 2018: *Enhancing the quality of life in Polish cities with energy and resource efficient revitalization*. Berlin: adelphi.

DEBATA: ROLA INNOWACYJNOŚCI WE WSPIERANIU ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO SAMORZĄDÓW

- Samorząd rozumiany jako społeczeństwo gminy, powiatu i województwa, mające bezpośredni i pośredni wpływ na rozwój swoich terenów i ich mieszkańców, przedsiębiorstw, instytucji,
- Rozwój – terytorialny, społeczny, kulturowy, infrastrukturalny, gospodarczy, ekonomiczny,
- Innowacyjność w samorządzie rozumiana jako nowoczesne modele zarządzania, konkurencyjność gminy, powiatu i województwa, innowacyjne inwestycje własne. Pojęcia ściśle związane z innowacją: wiedza, przedsiębiorczość, twórcze myślenie, kreatywność, inteligentne miasto. Innowacja jako zmiana, powstanie czegoś nowego, ale i wzbogacenie już stanu istniejącego.

Uczestnicy:

1. **Gabriel Bednarczyk**, Wydział Promocji Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego
2. Prof. dr hab. **Marek Bryx**, kierownik Katedry Miasta Innowacyjnego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
3. **Katarzyna Kazimierczuk**, dyrektor ds. projektów w International Development Norway AS
4. Dr **Tomasz Potkański**, zastępca dyrektora Biura Związku Miast Polskich
5. **Jan Staniłko**, dyrektor Departamentu Innowacji w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii
6. **Joanna Wis**, członek zarządu Instytutu Innowacji i Zrównoważonego Rozwoju INNOWO
7. **Grzegorz Wolff**, zastępca dyrektora Biura Rozwoju Gospodarczego Urzędu m.st. Warszawy
8. Prowadzenie: red. **Jacek Kozioł**, zastępca redaktora naczelnego Grupy Media Press – Forum Biznesu, Biznes Trendy

Tezy:

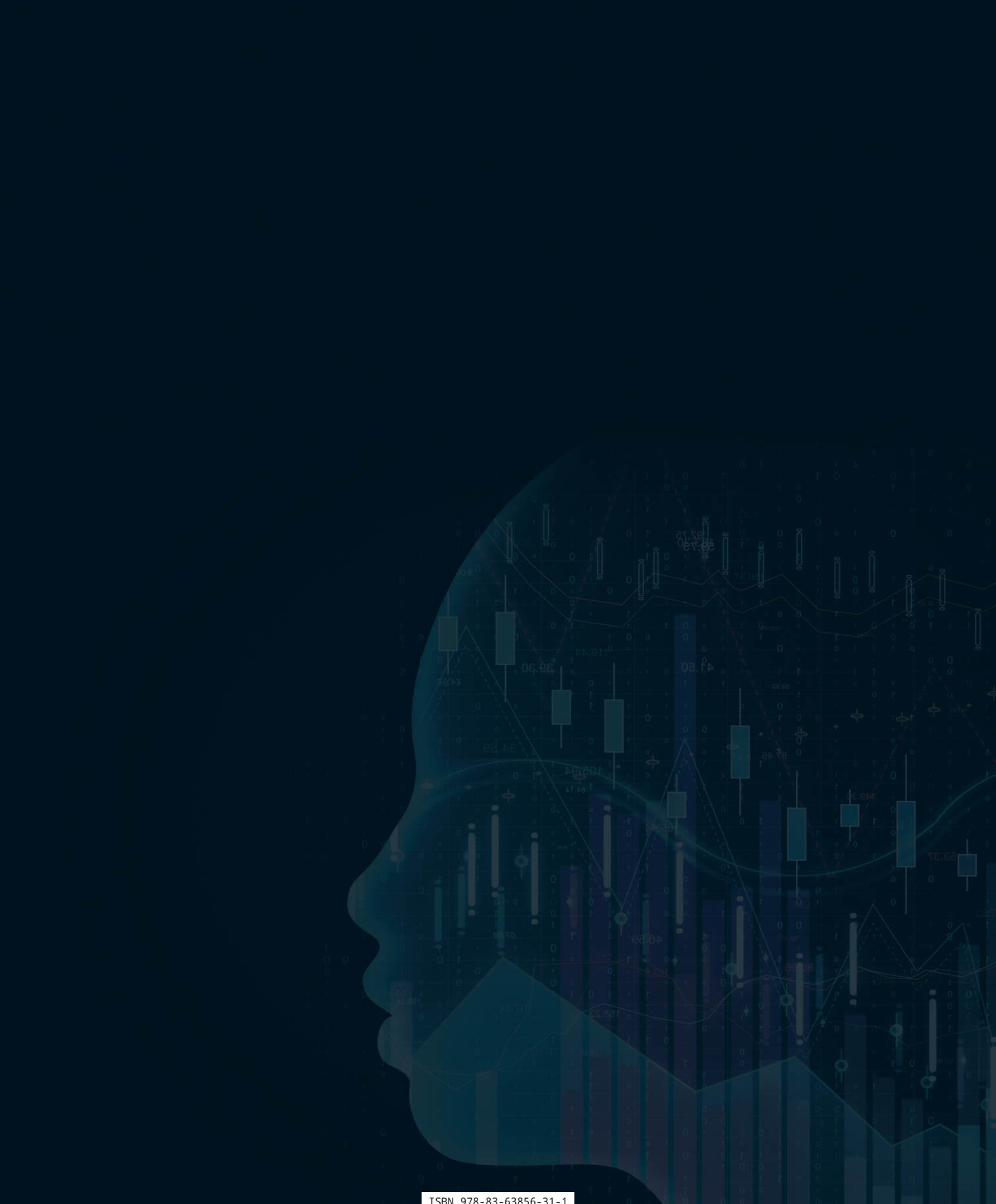
1. Samorząd nie jest kojarzony z innowacyjnością, a innowacyjność nie jest najważniejszą z cech samorządu. Tymczasem pojęcia „innowacyjne miasto”, „inteligentne miasto”, „smart city”, „zrównoważony rozwój” – są kluczowymi w kontekście innowacyjności samorządu i pojawiają się w dyskursie publicznym niezwykle często. Kryje się za nimi szereg procesów, działań, systemów, organizacji zarządzania, usług i produktów. Dziś każdy podmiot, także samorządowy, aktywny w gospodarce, ma „innowacyjność” wpisaną w istotę swojej działalności. Często tylko dlatego, że „tak trzeba”, aby nie być odbieranym jako organizacja archaiczna, w myśl zasady: „Bądź innowacyjny, albo zgiń”.
2. Tematyka innowacyjna w samorządzie jest niezwykle rzadko podejmowana. Postęp techniczny i organizacyjny w sektorze publicznym przebiega dużo wolniej, niż w innych gałęziach gospodarki. Innowacyjność w samorządzie nie należy do najważniejszych zagadnień, a powszechne zbiurokratyzowanie procesów w urzędach nie idzie w parze z innowacyjnym ujęciem.
3. Innowacyjność jest głównie domeną miast dużych i widać ją przede wszystkim w obszarach infrastruktury (np. innowacyjne systemy energetyczne) oraz transportu (np. inteligentne sterowanie ruchem), a także wsparcia innowacyjnego biznesu (akceleratorzy biznesu, parki naukowo-techniczne). Znacznie rzadziej innowacyjność gości w miastach małych, gdzie mogłaby być receptą na trudności

rozwojowe. Rzadziej też podejmuje się wysiłki w obszarze innowacyjności organizacyjnych i procesowych oraz w innowacyjności nie-technologicznej (np. innowacje społeczne).

4. Czynnikiem istotnie wpływającym na przebieg procesów innowacyjnych w samorządzie jest charakter i cel jego funkcjonowania. Samorząd nie jest nastawiony na zysk, lecz na jak najlepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb społecznych mieszkańców. W związku z tym efektywność gospodarowania zasobami publicznymi kształtuje się na niższym poziomie, niż w warunkach bezpośredniej konkurencji.
5. Mimo to samorządy konkurują między sobą – konkurencja polityczna jest oczywista, ale w sferze gospodarki samorządy konkurują swoją atrakcyjnością, w przyciąganiu wartościowych inwestycji zarówno publicznych, jak i komercyjnych, turystów, a także nowych mieszkańców (choć niejednokrotnie jest to walka o zatrzymanie u siebie tych dotychczasowych). Związek innowacyjności z konkurencyjnością w tym zakresie wydaje się być oczywisty i wpływa na wzrost konkurencyjności całego regionu, kraju, regionu Europy i całej Unii Europejskiej. A może jednak nie jest oczywisty? W jaki sposób innowacyjność ma się przyczyniać do wzrostu konkurencyjności gmin i regionów?
6. Innowacje społeczne w samorządzie jako lepsze zaspokojenie potrzeb ludności. Innowacje produktowe, a innowacje procesowe wewnątrz struktur samorządowych. Innowacje w organizacji zarządzania często wywodzą się z sektora prywatnego, który wdrożył je w praktyce biznesowej. Samorządy powinny wdrażać rozwiązania wzorowane na biznesie w tych obszarach, w których jest to możliwe do zrealizowania. Wiąże się to z niepełnym wykorzystaniem typów innowacyjności. Ważna jest też ich komplementarność. Samorząd musi szeroko rozumieć innowacyjność i łączyć różne jej obszary.

Zagadnienia do debaty:

- Dlaczego innowacyjność w samorządzie nie należy do najważniejszych zagadnień?
- Czy wynika to z tego, że postęp techniczny, organizacyjny w sektorze publicznym przebiega dużo wolniej, niż w innych gałęziach gospodarki, a panujące maksymalne zbiurokratyzowanie procesów w urzędach nie idzie w parze z innowacyjnym ujęciem?
- Jaka jest rola samorządów we wspieraniu innowacyjności? Czy, a jeśli tak, to na jakich płaszczyznach odbywa się współpraca rządu i samorządu we wspieraniu innowacyjności?
- Jak przedstawia się rola sieci współpracy – potrójna, a nawet poczwórna helisa innowacyjności (samorząd – biznes – nauka – społeczeństwo)?
- Czynnikiem istotnie wpływającym na przebieg procesów innowacyjnych w gospodarce samorządowej jest charakter i cel funkcjonowania samorządu, który nie jest nastawiony na zysk, lecz na jak najlepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb społecznych mieszkańców. Czy wobec tego efektywność gospodarowania zasobami publicznymi kształtuje się na niższym poziomie, niż w warunkach bezpośredniej konkurencji?
- Innowacje społeczne – jako lepsze zaspokojenie potrzeb ludności, innowacje produktowe, a innowacje procesowe wewnątrz struktur samorządowych. Innowacje w organizacji zarządzania często wywodzą się z sektora prywatnego, który wdrożył je w praktyce biznesowej. Czy samorządy wdrażają takie rozwiązania wzorowane na biznesie?
- Związek innowacyjności z konkurencyjnością – czy samorządy, gminy, miasta konkurują między sobą i czy są konkurencyjne i czy w ogóle pojęcie konkurencyjności w kontekście miast i gmin jest zasadne?
- Jakich rozwiązań samorządy potrzebują, aby z innowacyjności uczynić motor rozwoju społeczno-gospodarczego?

ISBN 978-83-63856-31-1

9 788363 856311